

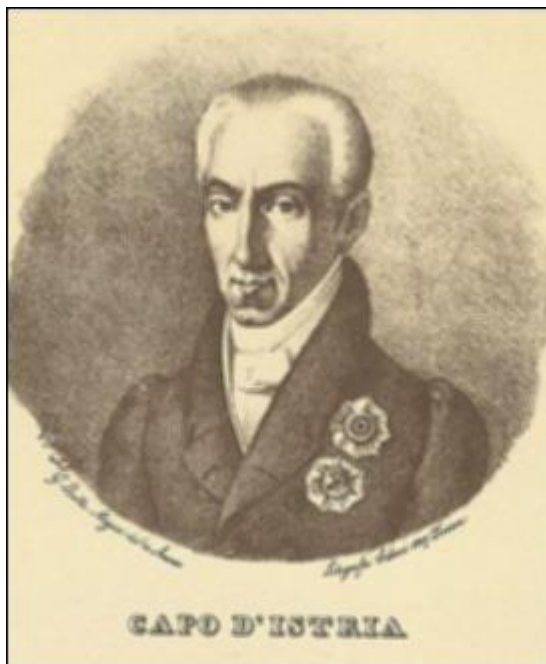
"ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ: ΟΙΚΟΔΟΜΩΝΤΑΣ ΤΟ ΝΕΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ"

ΑΝΑΡΤΗΘΗΚΕ ΑΠΟ:

[ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ](#)

Ημερομηνία Δημιουργίας:

21/06/2024

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Τίτλος σεναρίου

"Ιωάννης Καποδίστριας: Οικοδομώντας το Νέο Ελληνικό Κράτος"

Δημιουργοί / Συντελεστές

Χριστοφόρου Βασιλική Ειδικότητα: Δασκάλα ΠΕ 70

Συνοπτική περιγραφή

Το παρόν σενάριο διδασκαλίας απευθύνεται σε μαθητές/τριες δημοτικού και εστιάζει στη μελέτη του έργου του πρώτου κυβερνήτη της Ελλάδας. Οι μαθητές/τριες αναλύουν τη συμβολή του Ιωάννη Καποδίστρια στη διοίκηση, στην οικονομία, στη γεωργία, στο εμπόριο, στη ναυτιλία, στην εκπαίδευση και στις διπλωματικές σχέσεις της Ελλάδας, μέσω δραστηριοτήτων όπως η κατασκευή εννοιολογικών χαρτών, η μελέτη πηγών και εικόνων και η δραματοποίηση. Το σενάριο ενσωματώνει ψηφιακά εργαλεία και πολυμέσα, ενισχύοντας την κριτική σκέψη και παρέχοντας μια πλούσια εμπειρία μάθησης.

Γνωστικό/ά αντικείμενο/α – γνωστική/ές περιοχή/ές

Ιστορία > Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία (19ος-20ός αι.) > Ηγετικές προσωπικότητες

Το σενάριο διδασκαλίας ανήκει στη γνωστική περιοχή της Ιστορίας, ενώ παράλληλα είναι διεπιστημονικό,

καθώς ενσωματώνει στοιχεία από τη Γεωγραφία, την Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, τη Γλώσσα και τη Θεατρική Αγωγή. Οι μαθητές/τριες εξετάζουν τη συμβολή του Καποδίστρια στη διαμόρφωση του ελληνικού κράτους, εστιάζοντας στη διοίκηση, στην οικονομία, στην εκπαίδευση και στη διπλωματία. Η υλοποίηση του σεναρίου περιλαμβάνει μια ποικιλία δραστηριοτήτων, όπως η ανάλυση ιστορικών πηγών, η κατασκευή εννοιολογικών χαρτών, η χρήση γεωγραφικών χαρτών για εντοπισμό συγκεκριμένων περιοχών, η γλωσσική πύκνωση κειμένων, η συζήτηση κοινωνικοπολιτικών θεμάτων, η δραματοποίηση και η αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων. Μέσα από αυτές, οι μαθητές/τριες ενισχύουν τη συνολική κατανόηση της περιόδου και του έργου του Καποδίστρια, προωθώντας μια ολιστική προσέγγιση στη μάθηση και ενισχύοντας τις πολλαπλές δεξιότητές τους.

Θέμα (τα)

Ιδιαίτερη περιοχή Γνωστικού αντικειμένου: Η Μεγάλη Επανάσταση (1821 – 1830) - κεφάλαιο "Ο Ιωάννης Καποδίστριας και το έργο του"

Σχέση / Σύνδεση με το/τα Πρόγραμμα/τα Σπουδών

Το κεφάλαιο "Ο Ιωάννης Καποδίστριας και το έργο του" περιέχεται στο βιβλίο Ιστορίας του μαθητή της Στ' δημοτικού (σελ. 138-141). Οι προτεινόμενοι στόχοι είναι σύμφωνοι με το πρόγραμμα Σπουδών για το μάθημα της Ιστορίας στο Δημοτικό Σχολείο (ΦΕΚ 507/Β/2-2-2023), καλύπτοντας θέματα όπως η δημιουργία και η οργάνωση του νεοσύστατου ελληνικού κράτους.

Διαθεματική προσέγγιση: Γεωγραφία (εντοπισμός αναφερόμενων περιοχών στον χάρτη της Ελλάδας), Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή (2η θεματική ενότητα: Το άτομο και η πολιτεία, Ενότητα Α' Κράτος και Πολίτευμα, κεφ. 4.Οι λειτουργίες της κρατικής εξουσίας), Γλώσσα (παραγωγή γραπτού λόγου – πύκνωση κειμένου), Θεατρική Αγωγή (τεχνικές θεάτρου – «Γλύπτης – Γλυπτό»). Αναφορικά με τη Γεωγραφία, οι μαθητές/τριες εντοπίζουν τις αναφερόμενες περιοχές του υπό διερεύνηση γνωστικού αντικειμένου στον χάρτη (φυσικό ή ψηφιακό). Σχετικά με την Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, αναλύονται οι πολιτικές και διοικητικές ενέργειες του Καποδίστρια, συζητώντας την έννοια της διακυβέρνησης και την οργάνωση του κράτους, συγκρίνοντάς τες με τις λειτουργίες της κρατικής εξουσίας στη σύγχρονη εποχή. Η διασύνδεση με το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας πραγματοποιείται μέσω της επεξεργασίας των ιστορικών πηγών, κατά την οποία οι μαθητές/τριες αναπτύσσουν δεξιότητες κατανόησης και έκφρασης, και της αξιοποίησης τεχνικών πύκνωσης κειμένου, για τις ανάγκες της παρουσίασης των εργασιών των ομάδων. Στη Θεατρική Αγωγή δραματοποιούνται επιλεγμένα ιστορικά γεγονότα από τους μαθητές/τριες, ενισχύοντας την κατανόηση και την ενσυναίσθησή τους, μέσω της αναπαράστασης ιστορικών στιγμών.

Γλώσσα (ες) σεναρίου

ελληνικά

Λέξεις-κλειδιά

[Ιωάννης Καποδίστριας](#) [Μεγάλη Επανάσταση](#) [πηγές](#) [ιστορικό ερώτημα](#) [διερεύνηση](#)

ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Σκεπτικό του σεναρίου / Αιτιολόγηση των επιλογών

1. Διδακτική πρόκληση (γενικό σκεπτικό)

Η διδακτική πρόκληση προσεγγίζεται με τη συνολική σχεδίαση του σεναρίου, εστιάζοντας στην πραγμάτευση ιδιαίτερων ιστορικών γεγονότων που αφορούν τον Ιωάννη Καποδίστρια. Η επιλογή συγκεκριμένων μεθοδολογικών διαδικασιών, όπως η χρήση ιστορικών πηγών και η εννοιολογική ιστορική μάθηση, ενισχύει την κατανόηση. Η αντιμετώπιση δυσκολιών, όπως παρανοήσεις ή αδυναμίες στην κατανόηση, γίνεται με τη συνδυασμένη χρήση πολλών μέσων, όπως κείμενα, εικόνες, βίντεο και ψηφιακά εργαλεία, τα οποία ενθαρρύνουν την ενεργό συμμετοχή των μαθητών/τριών, διευκολύνουν τη διαφοροποιημένη διδασκαλία και τη διερεύνηση του θέματος από πολλές διαφορετικές οπτικές. Τέλος, η αξιοποίηση παιδαγωγικών διαδικασιών, όπως η ομαδική εργασία και η δραματοποίηση, επιτρέπει την αλλαγή στάσεων και αντιλήψεων μέσα από την ενεργό συμμετοχή των μαθητών/τριών, προάγοντας την κριτική σκέψη και ενισχύοντας τις κοινωνικές δεξιότητες.

2. Θεωρητική και ερευνητική υποστήριξη (ειδικό επιστημονικό και επιστημολογικό ενδιαφέρον)

Το παρόν σενάριο διδασκαλίας εμπλέκει τους μαθητές/τριες σε μια ιστορική διερεύνηση, προάγοντας την κριτική σκέψη και τη συνεργατικότητα. Η επιλογή του προσώπου του Καποδίστρια βασίζεται στη σημαντική συνεισφορά του στην οργάνωση του ελληνικού κράτους μετά την Επανάσταση του 1821, δίνοντας έμφαση στη μετάβαση από τον πόλεμο στην ειρηνική διακυβέρνηση. Η χρήση ιστορικών πηγών και τεχνικών, όπως οι εννοιολογικοί χάρτες και η δραματοποίηση, ενθαρρύνει τη διατύπωση και απάντηση ιστορικών ερωτημάτων, προάγοντας τη διδακτική και παιδαγωγική ανάπτυξη. Το σενάριο αξιοποιεί ποικιλία εκπαιδευτικών μέσων για να ενισχύσει τη μαθησιακή εμπειρία και να ενθαρρύνει την κατανόηση των εννοιών όπως ο ιστορικός χρόνος και η αιτιότητα. Δίνεται έμφαση στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης, απαραίτητης για τη συμμετοχή σε μια δημοκρατική κοινωνία, επιτρέποντας στους μαθητές να εξερευνήσουν την ιστορία ενεργά και συμμετοχικά.

Παιδαγωγική προσέγγιση και στρατηγικές

Η παιδαγωγική προσέγγιση του σεναρίου βασίζεται στη διερευνητική διαδικασία μάθησης, αναδεικνύοντας

τη σημασία της αναζήτησης, συλλογής και αξιολόγησης ιστορικών τεκμηρίων ως μέσο κατανόησης της φύσης της ιστορικής γνώσης. Στο πλαίσιο των ευρύτερων ανανεωτικών κινήσεων της ιστορικής εκπαίδευσης, το σενάριο επιδιώκει να καλλιεργήσει την ιστορική σκέψη, να εξαλείψει παρανοήσεις και να εμπλέξει τους μαθητές/τριες σε ένα ουσιαστικό και προκλητικό μαθησιακό περιβάλλον. Οι στρατηγικές που εφαρμόζονται περιλαμβάνουν τη διατύπωση ιστορικών ερωτημάτων, την αναζήτηση και ανάλυση ιστορικών πηγών, την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και την απάντηση των ερωτημάτων αυτών, προάγοντας εποικοδομητικές μαθησιακές προσεγγίσεις. Ο καταγισμός ιδεών χρησιμοποιείται ώστε να υπάρχει ποικιλομορφία απόψεων στο υπό διαπραγμάτευση θέμα και την ανάπτυξη κριτικής σκέψης. Η συστηματική έκθεση των μαθητών/τριών σε αυθεντικά πολυτροπικά κείμενα και η αξιοποίηση των ΤΠΕ (βίντεο, εικόνες, δημιουργία εννοιολογικών χαρτών) δημιουργεί ένα πλούσιο μαθησιακό περιβάλλον. Επιπλέον, το σενάριο ενσωματώνει διαθεματικές προσεγγίσεις και βιωματική μάθηση, οι οποίες ενισχύουν την τεκμηριωτική και ερμηνευτική φύση της ιστορικής γνώσης, διευκολύνοντας την κατανόηση της συνολικής ανθρώπινης δραστηριότητας και των δομικών στοιχείων της ιστορικής επιστήμης.

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ - ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Στοχευόμενο κοινό (ομάδα-στόχος ή σε ποιους απευθύνεται)

Βαθμίδα Εκπαίδευσης

δημοτικό

Τάξη

ΣΤ' Δημοτικού

Ηλικιακή ομάδα

Από 11 Έως 12

Γλώσσα στοχευόμενου κοινού

ελληνικά

Εκτιμώμενος χρόνος υλοποίησης σεναρίου (διάρκεια)

μικρή διάρκεια: έως 3 ώρες

Ο εκτιμώμενος χρόνος υλοποίησης του σεναρίου είναι 2 διδακτικές ώρες.

Χώρος υλοποίησης

Για το συγκεκριμένο σενάριο, ο χώρος διεξαγωγής είναι το εργαστήριο πληροφορικής του σχολείου, λόγω της ευρείας χρήσης των ΤΠΕ σε όλα τα στάδια του. Οι μαθητές/τριες, οργανωμένοι σε ομάδες εργασίας, θα αξιοποιήσουν τις τεχνολογικές δυνατότητες για την επεξεργασία των ιστορικών πηγών, τη δημιουργία εννοιολογικών χαρτών, την αξιοποίηση των εικόνων και την παρουσίαση των ευρημάτων τους. Το εργαστήριο πληροφορικής προσφέρει το κατάλληλο περιβάλλον για τη διεξαγωγή της διερευνητικής διαδικασίας, ενισχύοντας την πρόσβαση σε πολυτροπικά μέσα και τη χρήση ψηφιακών εργαλείων για τη διαφοροποίηση της μάθησης και τη δημιουργία ενός πλούσιου μαθησιακού περιβάλλοντος.

Ενορχήστρωση τάξης

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Περιβάλλον εκκίνησης της ιστορικής διερεύνησης:

Στην αρχική φάση εκκίνησης της ιστορικής διερεύνησης, παρουσιάζεται ενδεικτικό ιστορικό υλικό της θεματικής ενότητας και αξιοποιούνται τεχνικές όπως ο καταγιγισμός ιδεών, η ανάδυση προηγούμενων γνώσεων και αντιλήψεων, καθώς και η πρόκληση του ενδιαφέροντος και της περιέργειας μέσω συζήτησης και διαλόγου στην ολομέλεια της τάξης. Αυτές οι δραστηριότητες βοηθούν τους μαθητές/τριες να συνδεθούν με το θέμα, να εκφράσουν τις αρχικές τους απόψεις και να δημιουργήσουν ένα πλαίσιο για την περαιτέρω διερεύνηση, ενισχύοντας έτσι την ενεργή συμμετοχή και το κίνητρό τους για μάθηση.

Διαμόρφωση – διατύπωση ιστορικού ερωτήματος:

Στην επόμενη φάση διαμόρφωσης και διατύπωσης του αρχικού ιστορικού ερωτήματος και των υποερωτημάτων, μπορεί να αξιοποιηθεί συνδυασμός συζήτησης σε ομάδες εργασίας, που θα σχηματίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες, και συζήτησης στην ολομέλεια. Στόχος είναι να διαμορφωθούν υποθέσεις και ερωτήματα τα οποία πηγάζουν από την περιέργεια και το ενδιαφέρον των παιδιών. Αυτά τα ερωτήματα μπορούν να υποστηριχθούν από τον/την εκπαιδευτικό, να αποτελούν ιστορικά ερωτήματα και να είναι συμβατά με την ηλικία και τις δυνατότητες της σχολικής τάξης. Με αυτόν τον τρόπο, οι μαθητές/τριες ενθαρρύνονται να εξερευνήσουν και να κατανοήσουν το ιστορικό θέμα σε βάθος, αναπτύσσοντας παράλληλα κριτική σκέψη και ερευνητικές δεξιότητες. Τα ψηφιακά εργαλεία ενισχύουν τη διαδικασία μάθησης, προσφέροντας τη δυνατότητα δημιουργίας εννοιολογικών χαρτών από τις ομάδες εργασίας, για εμβάθυνση στα ιστορικά υερωτήματα.

Αξιοποίηση ιστορικών πηγών και εκπαιδευτικού υλικού:

Στη φάση της επεξεργασίας του ιστορικού υλικού, οι μαθητές και οι μαθήτριες συμμετέχουν σε διαλογική συζήτηση και άρθρωση επιχειρηματολογικού λόγου μεταξύ των μελών των ομάδων εργασίας. Στο πλαίσιο ομαδοσυνεργατικών τεχνικών μάθησης, οι μαθητές/τριες εμπλέκονται στην πραγμάτευση δραστηριοτήτων που αναφέρονται στις επιμέρους διαδικασίες της τριπλής «ανάγνωσης» των ιστορικών πηγών: ανάλυση περιεχομένου, συσχέτιση με το ιστορικό πλαίσιο και αξιολόγηση της αξίας και της αξιοπιστίας τους. Αυτή η προσέγγιση ενισχύει την κατανόηση των ιστορικών γεγονότων, καλλιεργεί την κριτική σκέψη και προάγει την ικανότητα συνεργασίας και επικοινωνίας μεταξύ των μαθητών/τριών.

Απάντηση ιστορικού ερωτήματος:

Στην τελική φάση απάντησης του αρχικού ιστορικού ερωτήματος, οι μαθητές και οι μαθήτριες εμπλέκονται σε δραστηριότητες σύνθεσης του επιμέρους υλικού των ομάδων εργασίας. Αυτές οι δραστηριότητες διασφαλίζουν διαδικασίες αναστοχασμού και ανατροφοδότησης, ενώ υποβοηθούν πολλαπλά στην επικοινωνία των αποτελεσμάτων της μαθησιακής διαδικασίας στην ολομέλεια της τάξης. Μέσα από παρουσιάσεις, συζητήσεις και χρήση ψηφιακών εργαλείων, οι μαθητές/τριες μοιράζονται τα ευρήματά τους, ενισχύοντας έτσι την κατανόηση του ιστορικού περιεχομένου και την ικανότητά τους να μεταφέρουν τη γνώση τους σε άλλους.

Ρόλοι μαθητών & εκπαιδευτικών

Οι μαθητές/τριες της τάξης οργανώνονται σε 4 ανομοιογενείς ομάδες, ως προς το φύλο, το μαθησιακό επίπεδο (έως και τις σχέσεις φιλίας που ήδη υπάρχουν, ώστε να επιτευχθεί η μεγαλύτερη δυνατή κοινωνική αλληλεπίδραση μεταξύ τους). Αναλαμβάνουν ενεργό ρόλο ως συμμετέχοντες, εμπλέκονται σε πρακτικές συμμετοχικού χαρακτήρα και αναλαμβάνουν την ευθύνη της μαθησιακής διαδικασίας, καθώς επιδιώκουν να καταστούν ειδήμονες της ιστορικής γνώσης. Ο/Η εκπαιδευτικός είναι εμπυχωτής/τρια και οργανωτής/τρια της εκπαιδευτικής διαδικασίας, διαμεσολαβητής/τρια στη διαμόρφωση των ιστορικών ερωτημάτων και διασφαλιστής/τρια της ποιότητας της μάθησης μέσω συνεχούς υποστήριξης και ανατροφοδότησης. Συνεισφέρει στην άμβλυση αρνητικών κοινωνικών αναπαραστάσεων και διασφαλίζει πρόσβαση σε κατάλληλο υλικό και εργαλεία. Επιπλέον, διευκολύνει διαδικασίες αναστοχασμού και ανατροφοδότησης, προσφέροντας επιπλέον παιδαγωγικά οφέλη.

Απαιτήσεις εφαρμογής σεναρίου

Προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών

Όσον αφορά τα επίπεδα μαθησιακής ετοιμότητας των μαθητών/τριών:

Επίπεδο γνώσεων: Οι μαθητές/τριες πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με την ιστορική περίοδο της ελληνικής επανάστασης και τη σημασία των επιλογών που έγιναν κατά την εποχή εκείνη. Επίσης, πρέπει να κατανοούν τη σύνδεση μεταξύ της εθνικής ανεξαρτησίας και της διαμόρφωσης του ελληνικού κράτους.

Ειδικότερα:

- Αναφορά στη Γ' Εθνοσυνέλευση και στην εκλογή του Ιωάννη Καποδίστρια ως Κυβερνήτη της Ελλάδας.
- Επίγνωση των εμβληματικών προσωπικοτήτων του Αγώνα για την απελευθέρωση της Ελλάδας.
- Γνώση του ιστορικού πλαισίου της εποχής (1827-1831) και των γεωγραφικών περιοχών του Ναυπλίου και της ευρύτερης περιοχής της Πελοποννήσου και της Στερεάς Ελλάδας
- Κατανόηση των ιδιαίτερων κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών συνθηκών της εποχής και της ανάγκης για ένα οργανωμένο κράτος.

Επίπεδο εννοιών: Οι μαθητές/τριες πρέπει να κατανοούν βασικές έννοιες που σχετίζονται με την ιστορία, την πολιτική και την κοινωνία της εποχής της ελληνικής επανάστασης. Αυτό περιλαμβάνει έννοιες όπως η ανεξαρτησία, η κυβέρνηση, η διοίκηση, η διπλωματία και άλλες σχετικές έννοιες που συνδέονται με την περίοδο.

Επίπεδο δεξιοτήτων: Οι μαθητές/τριες πρέπει να έχουν τη δεξιότητα να μελετούν ιστορικό υλικό, να αναγνωρίζουν τη σημασία των πηγών και να αναλύουν τα ιστορικά γεγονότα. Επίσης, πρέπει να έχουν τη δεξιότητα να συνεργάζονται με άλλους μαθητές/τριες σε ομαδικά έργα και να παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους με σαφήνεια και συνοχή. Τέλος, να έχουν βασικές δεξιότητες χειρισμού ηλεκτρονικού υπολογιστή ή tablet.

Απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή

- Υπολογιστές ή tablet για κάθε ομάδα εργασίας, προκειμένου να έχουν πρόσβαση στο ψηφιακό υλικό και τα εργαλεία που απαιτούνται για τις δραστηριότητες.
- Προβολέας ή διαδραστικός πίνακας για την παρουσίαση του PowerPoint και του εκπαιδευτικού υλικού.
- Σύνδεση στο Διαδίκτυο για την πρόσβαση σε ψηφιοποιημένο υλικό και άλλους διαδικτυακούς πόρους.

Απαιτούμενη προετοιμασία

- Αναζήτηση και κράτηση του απαραίτητου εξοπλισμού και των χώρων για την υλοποίηση του σεναρίου, όπως αίθουσα πληροφορικής, tablet ή υπολογιστές.
- Διασφάλιση ότι ο/η εκπαιδευτικός έχει προετοιμάσει εκ των προτέρων τα απαραίτητα εκπαιδευτικά υλικά και τα εργαλεία που θα χρησιμοποιηθούν.
- Εξειδίκευση των επιμέρους φάσεων του σεναρίου, προετοιμάζοντας τις απαιτούμενες ερωτήσεις, δραστηριότητες και επιπλέον υλικό που θα χρησιμοποιηθεί σε κάθε βήμα της διδακτικής διαδικασίας.

ΣΤΟΧΟΙ & ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Διδακτικοί στόχοι

Γενικός/οί στόχος/οι

Ο γενικός διδακτικός σκοπός του σεναρίου εναρμονίζεται με τους σκοπούς της ιστορικής εκπαίδευσης, όπως αυτοί ορίζονται στα ισχύοντα προγράμματα σπουδών. Στοχεύει στη διαμόρφωση ιστορικής συνείδησης μέσω της σύνδεσης με την ιστορία της Γ' Εθνοσυνέλευσης και του Ιωάννη Καποδίστρια. Καλλιεργεί την ιστορική σκέψη και την κριτική ικανότητα των μαθητών/τριών μέσα από την ανάλυση αν ο αγώνας τελειώνει με το τέλος των μαχών ή αν συνεχίζεται μετά. Ενισχύει τη δημοκρατική συνείδηση και τις ανθρωπιστικές αξίες με τη συζήτηση για τη συγκέντρωση εξουσιών από τον Καποδίστρια. Παράλληλα, προάγει μια πλουραλιστική εθνική ταυτότητα μέσω της ποικιλίας πηγών και ομαδικών εργασιών. Επιπλέον, οι μαθητές/τριες αναπτύσσουν ιστορικό γραμματισμό και δεξιότητες επιστημονικής ανάλυσης, εξετάζοντας θεματικές ενότητες και επεξεργαζόμενοι ιστορικές πηγές και εννοιολογικούς χάρτες, ενισχύοντας τη συνολική κατανόηση της περιόδου και του έργου του Καποδίστρια.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Η διδακτική αξιοποίηση του σεναρίου προσφέρει σημαντικά μαθησιακά οφέλη, αναδεικνύοντας την πολυπλοκότητα και τον πολυσημικό χαρακτήρα της ιστορικής γνώσης. Το σενάριο ενσωματώνει την δηλωτική ιστορική γνώση μέσω της ανάλυσης του έργου και της εποχής του Ιωάννη Καποδίστρια, προσφέροντας στους μαθητές/τριες περιεχόμενο και πλαίσιο ιστορικών γεγονότων. Η μεθοδολογική ιστορική γνώση καλλιεργείται μέσα από την επεξεργασία ιστορικών πηγών, όπου οι μαθητές/τριες αναπτύσσουν δεξιότητες κριτικής ανάλυσης και ερμηνείας των πηγών, κατανοώντας τη φύση και το πλαίσιο δημιουργίας τους. Η εννοιολογική ιστορική γνώση αναπτύσσεται μέσω της κατανόησης βασικών ιστορικών εννοιών, όπως η αιτιότητα και η συνέπεια, και της ενσωμάτωσης αυτών στις αναλύσεις των μαθητών/τριών. Το σενάριο υποστηρίζει τη διαδικαστική προσέγγιση του παρελθόντος και προάγει τον ιστορικό γραμματισμό, ενισχύοντας την παιδαγωγική και κοινωνική διάσταση της ιστορικής εκπαίδευσης, μέσα από δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη συνεργασία, τη συζήτηση, την κριτική σκέψη και την καλλιέργεια ψηφιακών δεξιοτήτων.

Γνώσεις

Δηλωτική Ιστορική Γνώση

Η δηλωτική ιστορική γνώση αναφέρεται στη γνώση περιεχομένου. Στο συγκεκριμένο σενάριο, οι μαθητές/τριες αποκτούν γνώσεις για την πολιτική και κοινωνική κατάσταση της Ελλάδας μετά την

Επανάσταση, γνωρίζουν τον Ιωάννη Καποδίστρια και την προσφορά του στη δημιουργία του ελληνικού κράτους και την εφαρμογή των μέτρων του σε διάφορους τομείς όπως η γεωργία, το εμπόριο, η ναυτιλία και η εκπαίδευση. Μέσα από τη μελέτη των ιστορικών γεγονότων και προσώπων, οι μαθητές/τριες κατανοούν τις διαδικασίες διαμόρφωσης της νεοελληνικής κρατικής οργάνωσης και τις προκλήσεις που αντιμετώπισε ο Καποδίστριας. Ακόμη, διαπιστώνουν τη σημασία της μάχης στην Πέτρα της Βοιωτίας για την ελληνική ιστορία.

Μεθοδολογική Ιστορική Γνώση

Η μεθοδολογική ιστορική γνώση αφορά τις μεθόδους ανάλυσης και κατανόησης της ιστορίας. Στο σενάριο αυτό, οι μαθητές/τριες επεξεργάζονται ιστορικές πηγές και δημιουργούν εννοιολογικούς χάρτες, αξιοποιώντας κατάλληλα ψηφιακά εργαλεία. Μέσα από τη διαδικασία αυτή, μαθαίνουν να αναγνωρίζουν τον δημιουργό, τον χρόνο και τον τόπο δημιουργίας των πηγών, καθώς και να αξιολογούν την αξιοπιστία και τη χρησιμότητά τους. Αναπτύσσουν δεξιότητες κριτικής σκέψης και ερμηνείας, κατανοώντας πώς τα ιστορικά τεκμήρια συμβάλλουν στη διαμόρφωση της ιστορικής γνώσης. Ακόμη, χρησιμοποιούν τεχνικές πύκνωσης κειμένου, για την παρουσίαση των ευρημάτων της ερευνητικής εργασίας στα πλαίσια των ομάδων.

Εννοιολογική Ιστορική Γνώση

Η εννοιολογική γνώση συμπλέκει τη δηλωτική και τη μεθοδολογική γνώση. Στο σενάριο, οι μαθητές/τριες εξετάζουν βασικές ιστορικές έννοιες όπως η αιτιότητα, η αλλαγή, η συνέπεια και η συνέχεια. Μέσα από την ανάλυση των μέτρων του Ιωάννη Καποδίστρια, των ιστορικών γεγονότων και του γενικότερου κοινωνικού, οικονομικού και πολιτικού πλαισίου της εποχής, οι μαθητές/τριες κατανοούν πώς οι έννοιες αυτές συνδέονται με την ιστορική πραγματικότητα. Επίσης, κατανοούν τη σημασία των θεσμικών αλλαγών και των διπλωματικών κινήσεων του Καποδίστρια στην οικοδόμηση του νέου ελληνικού κράτους.

Το σενάριο διδασκαλίας ενισχύει την ικανότητα των μαθητών/τριών να αναλύουν και να ερμηνεύουν ιστορικές πηγές, να κατανοούν την ιστορική γλώσσα και να εφαρμόζουν ιστορικές έννοιες σε πραγματικά ιστορικά ζητήματα. Η ιστορική εκπαίδευση δεν περιορίζεται, όμως, μόνο στη μετάδοση γνώσεων, αλλά έχει και σημαντική παιδαγωγική και κοινωνική διάσταση. Το σενάριο περιλαμβάνει δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη συνεργασία, την κριτική σκέψη και τη συμμετοχή όλων των μαθητών/τριών. Μέσα από την ομαδική εργασία και τη συζήτηση, οι μαθητές/τριες μαθαίνουν να εκτιμούν τις διαφορετικές απόψεις, να αναπτύσσουν δημοκρατική συνείδηση και να κατανοούν τις αξίες της συνεργασίας και της ανεκτικότητας. Με αυτόν τον τρόπο, η ιστορική μάθηση καθίσταται όχι μόνο μια διαδικασία απόκτησης γνώσεων αλλά και ένα μέσο ανάπτυξης ολοκληρωμένων και υπεύθυνων πολιτών.

Δεξιότητες

Γενικές Δεξιότητες

Το διδακτικό σενάριο αναπτύσσει ποικιλία γενικών δεξιοτήτων στους μαθητές/τριες:

- **Παρατηρητικότητα:** Οι μαθητές/τριες καλούνται να καλλιεργήσουν τη δεξιότητα του οπτικού γραμματισμού, παρατηρώντας εικόνες, σχεδιαγράμματα και γεωγραφικούς χάρτες, αλλά και αναλύοντας ιστορικές πηγές, ενισχύοντας την ικανότητά τους να αναγνωρίζουν λεπτομέρειες και σημαντικά στοιχεία.
- **Κατανόηση:** Μέσω της επεξεργασίας του ιστορικού περιεχομένου και της συζήτησης, οι μαθητές/τριες ενισχύουν την κατανόησή τους για ιστορικά γεγονότα και διαδικασίες.
- **Αναπαράσταση:** Μέσα από τεχνικές θεάτρου οι μαθητές/τριες, αναπαριστούν εικόνες, οι οποίες σχετίζονται με σημαντικά γεγονότα της υπό εξέταση περιόδου, γεγονός που συμβάλλει στη βαθύτερη κατανόησή τους και στη διαφοροποίηση της μαθησιακής διαδικασίας, ώστε να προσαρμοστεί στις ανάγκες της τάξης.
- **Δεξιότητες γραπτής και προφορικής έκφρασης:** Η συγγραφή και παρουσίαση εργασιών, καθώς και η συμμετοχή σε συζητήσεις, βελτιώνουν τις ικανότητές τους στη γραπτή και προφορική έκφραση, όπως και στην παρουσίαση των ευρημάτων σε ένα ευρύ κοινό.
- **Ψηφιακές δεξιότητες:** Η αξιοποίηση ποικίλων ψηφιακών εργαλείων, στα πλαίσια του διδακτικού σεναρίου καλλιεργεί τον ψηφιακό γραμματισμό στους μαθητές/τριες.

Νοητικές Δεξιότητες

Το σενάριο βοηθά τους μαθητές/τριες να αναπτύξουν σημαντικές νοητικές δεξιότητες που είναι απαραίτητες για την κατανόηση της ιστορίας:

- **Χρόνος και Χρονολόγηση:** Οι μαθητές/τριες τοποθετούν ιστορικά γεγονότα στο χρονολόγιο, κατανοώντας την αλληλουχία και την χρονική διάσταση των γεγονότων.
- **Αιτιότητα:** Μέσα από την ανάλυση των αιτίων και των συνεπειών των ιστορικών γεγονότων, οι μαθητές/τριες κατανοούν τη σχέση αιτίας-αποτελέσματος.
- **Αλλαγή και Συνέχεια:** Η μελέτη των οργανωτικών αλλαγών που επέφερε ο Ιωάννης Καποδίστριας στο νεοσύστατο ελληνικό κράτος βοηθά τους μαθητές/τριες να κατανοήσουν τις έννοιες της αλλαγής και της συνέχειας στην ιστορία.

Ιστορικές Δεξιότητες

Η ιστορική εκπαίδευση του σεναρίου εστιάζει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων που επιτρέπουν στους μαθητές/τριες να μελετούν και να αναλύουν ιστορικές πηγές:

- **Μελέτη και Ανάλυση Πηγών:** Οι μαθητές/τριες μαθαίνουν να αναγνωρίζουν τη φύση των ιστορικών πηγών, τον δημιουργό τους, το ιστορικό πλαίσιο και την αξιοπιστία τους.
- **Κριτική Σκέψη:** Οι δραστηριότητες του σεναρίου ενθαρρύνουν τους μαθητές/τριες να αναπτύξουν κριτική σκέψη, αξιολογώντας τις πληροφορίες και τις απόψεις που προκύπτουν από τις πηγές.
- **Επιστημονική Εργασία:** Οι μαθητές/τριες εξοικειώνονται με τις μεθόδους της επιστημονικής

εργασίας στην ιστορία, όπως η ερμηνεία και η τεκμηρίωση ιστορικών γεγονότων, βελτιώνοντας τις ικανότητές τους στην ιστορική έρευνα.

Το διδακτικό σενάριο συμβάλλει στην ανάπτυξη ποικίλων δεξιοτήτων, από τις γενικές μέχρι τις ειδικές ιστορικές δεξιότητες, που είναι απαραίτητες για την ολοκληρωμένη κατανόηση και ανάλυση της ιστορίας. Μέσα από τη διδασκαλία αυτή, οι μαθητές/τριες αποκτούν τα εργαλεία για να προσεγγίζουν την ιστορική γνώση με κριτικό πνεύμα και μεθοδολογική ακρίβεια, καλλιεργώντας έτσι όχι μόνο την ιστορική τους σκέψη αλλά και την ικανότητά τους να ερευνούν και να κατανοούν τον κόσμο γύρω τους.

Στάσεις, συμπεριφορές, αξίες

• **Κριτική Σκέψη και Ιδιότητα του Πολίτη**

Το διδακτικό σενάριο ενισχύει την κριτική σκέψη των μαθητών/τριών, ενθαρρύνοντάς τους να εξετάζουν ιστορικά γεγονότα και προσωπικότητες με αναλυτικό και διερευνητικό πνεύμα. Κατά τη διδακτική διαδικασία γίνεται επεξεργασία ιστορικών πηγών και συζήτηση περί των έργων και των προκλήσεων που αντιμετώπισε ο Ιωάννης Καποδίστριας, αλλά και των δύσκολων αποφάσεων που αναγκάστηκε να πάρει κατά την οικοδόμηση του νεοσύστατου ελληνικού κράτους, λόγω του ιδιαίτερου κοινωνικού, ιστορικού και πολιτικού πλαισίου της εποχής. Η αναγνώριση των διπλωματικών ικανοτήτων του Καποδίστρια στην επικύρωση της ανεξαρτησίας και στη διερεύνηση των συνόρων του ελληνικού κράτους δίνει αφορμή για διάλογο σχετικά με τις ικανότητες και τα χαρακτηριστικά που θα πρέπει να συγκεντρώνει ένας ηγέτης. Με αυτόν τον τρόπο, οι μαθητές/τριες μαθαίνουν να αμφισβητούν, να αξιολογούν και να συγκρίνουν πληροφορίες, ενισχύοντας έτσι την ικανότητά τους να σκέπτονται κριτικά. Αυτή η διαδικασία βοηθά στη διαμόρφωση της ιδιότητας του πολίτη, καθώς οι μαθητές/τριες μαθαίνουν να συμμετέχουν ενεργά και κριτικά στη δημόσια ζωή.

• **Καλλιέργεια Δημοκρατικής Συνείδησης**

Το σενάριο προάγει τη δημοκρατική συνείδηση, εξετάζοντας τη συγκέντρωση εξουσιών από τον Καποδίστρια και τις συνέπειες αυτής της συγκέντρωσης. Μέσω της σύγκρισης με τις σύγχρονες δημοκρατικές μορφές διακυβέρνησης, οι μαθητές/τριες κατανοούν τη σημασία της διάκρισης των εξουσιών και των δημοκρατικών διαδικασιών. Η συζήτηση και η κριτική αξιολόγηση των ιστορικών γεγονότων ενισχύουν την κατανόηση της αξίας της δημοκρατίας και της συμμετοχής των πολιτών στη διακυβέρνηση. Ο προβληματισμός που δημιουργείται, πάνω στις συνθήκες θανάτου του πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδας δημιουργεί έδαφος για γόνιμο διάλογο πάνω στον σεβασμό της ανθρώπινης ζωής.

• **Κατανόηση του Σύγχρονου Κόσμου και Αυτοπροσδιορισμός**

Η ιστορική γνώση που αποκτούν οι μαθητές/τριες μέσα από το σενάριο τους βοηθά να κατανοήσουν καλύτερα τον σύγχρονο κόσμο. Μέσω της ανάλυσης της πορείας και των επιτευγμάτων του Ιωάννη Καποδίστρια, οι μαθητές/τριες κάνουν μια αποτίμηση του μεγέθους του έργου του και βλέπουν πώς οι ιστορικές αποφάσεις και ενέργειες διαμορφώνουν το παρόν. Αυτή η κατανόηση τους/τις επιτρέπει να

αυτοπροσδιοριστούν μέσα στον σύγχρονο κόσμο, κατανοώντας τις ρίζες και τις εξελίξεις των σημερινών κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών δομών.

- **Διαμόρφωση Δημοκρατικών, Υπεύθυνων και Ενεργών Πολιτών**

Το σενάριο συμβάλλει στη διαμόρφωση δημοκρατικών, υπεύθυνων και ενεργών πολιτών. Μέσα από την εμπλοκή τους στις ομαδικές διαδικασίες αναζήτησης, συλλογής, επεξεργασίας και ανάλυσης ιστορικών πληροφοριών, οι μαθητές/τριες αναπτύσσουν δεξιότητες συνεργατικής κουλτούρας, μαθαίνουν να αναλαμβάνουν ευθύνες και πρωτοβουλίες, να εξασφαλίζουν την ενεργή συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων σε ένα ομαδικό έργο, με σεβασμό στους κανόνες και στις απόψεις των άλλων. Αυτές οι διαδικασίες μάθησης τους/τις προετοιμάζουν ώστε να συμμετέχουν ουσιαστικά και υπεύθυνα στην κοινωνία, ενισχύουν την αίσθηση ευθύνης και την κατανόηση της σημασίας της ενεργού συμμετοχής στα κοινά.

- **Ιστορική Κουλτούρα και Ιστορικός Γραμματισμός**

Η διδασκαλία αυτή επενδύει στη διαμόρφωση ιστορικής κουλτούρας και ιστορικού γραμματισμού. Οι μαθητές/τριες αναπτύσσουν συναισθηματική σύνδεση με το παρελθόν της Ελλάδας και τις εμβληματικές προσωπικότητες της Επανάστασης. Ακόμη, μαθαίνουν να ερευνούν, να αναλύουν και να ερμηνεύουν ιστορικά γεγονότα με κριτικό τρόπο, κάτι που είναι απαραίτητο για τη δημιουργία ιστορικά εγγράμματων πολιτών. Αυτές οι δεξιότητες είναι σημαντικές όχι μόνο εντός του σχολικού περιβάλλοντος, αλλά και στην καθημερινή ζωή, καθώς βοηθούν τους μαθητές/τριες να κατανοούν και να αξιολογούν καλύτερα τα γεγονότα και τις καταστάσεις που αντιμετωπίζουν.

Σε γενικές γραμμές, το διδακτικό σενάριο, πέρα από την απόκτηση γνώσεων, καλλιεργεί στάσεις, συμπεριφορές και αξίες που είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη υπεύθυνων, κριτικά σκεπτόμενων και ενεργών πολιτών. Η ιστορική εκπαίδευση, με αυτό τον τρόπο, διευρύνει το ενδιαφέρον της πέρα από τα αμιγώς γνωστικά οφέλη και εστιάζει στην ολιστική ανάπτυξη των μαθητών/τριών, ενισχύοντας τη δημοκρατική τους συνείδηση και την κατανόηση του σύγχρονου κόσμου.

Εκπαιδευτικοί πόροι

Οι εκπαιδευτικοί πόροι επιλέγονται με βάση την εγκυρότητα και την πολυμορφία τους, προκειμένου να προσφέρουν μια πολυδιάστατη εικόνα της ιστορικής περιόδου. Η χρήση αυθεντικών υλικών προσδίδει αυθεντικότητα και αξιοπιστία στην ιστορική μάθηση, επιτρέποντας στους μαθητές/τριες να βιώσουν την ιστορία όπως οι επαγγελματίες ιστορικοί. Οι πόροι είναι διαθέσιμοι στα tablets των ομάδων εργασιών, με δυνατότητα αλληλεπίδρασης (π.χ. ζουμ, σημειώσεις).

Ιστορικό Υλικό

1. Ιστορικές Πηγές από το Σχολικό Βιβλίο

- Επιλεγμένα κείμενα και αποσπάσματα που αναφέρονται σε επιστολές του Ιωάννη Καποδίστρια, στις διπλωματικές σχέσεις του με τον Μέτερνιχ, αλλά και στις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες της εποχής κατά την οποία ανέλαβε τη διακυβέρνηση του νεοσύστατου ελληνικού κράτους.

2. Εικόνες

- Πορτρέτα του Ιωάννη Καποδίστρια, πίνακες ζωγραφικής με θέμα το Ναύπλιο και τη δολοφονία του Κυβερνήτη, πίνακας που απεικονίζει τις Μεγάλες Δυνάμεις κατά την υπογραφή της συνθήκης του Λονδίνου, εικόνα που δείχνει μάθημα σε αλληλοδιδακτικό σχολείο.
- Απεικονίσεις της Αίγινας της εποχής του Καποδίστρια, σύγχρονες φωτογραφίες του ορφανοτροφείου, του κεντρικού σχολείου και του Κυβερνείου.

3. Χάρτες

- Ιστορικός Χάρτης της Ελλάδας την περίοδο 1827-1831 για την κατανόηση του χωροχρονικού πλαισίου.
- Γεωφυσικός Χάρτης για τον εντοπισμό περιοχών όπως η Κέρκυρα, το Ναύπλιο, το Άργος κ.λπ.
- Χάρτης με τη διευθέτηση των ορίων του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους, όπου παρουσιάζονται και οι διεκδικήσεις του Ιωάννη Καποδίστρια.

4. Αντικείμενα:

- Αντίγραφα αντικειμένων όπως τα νομίσματα της εποχής «Φοίνικας», εξώφυλλο από το εγχειρίδιο του αλληλοδιδακτικού σχολείου.

Εκπαιδευτικό Υλικό

1. Οπτικοακουστικό Υλικό

- **Βίντεο:** Σύντομο ντοκιμαντέρ για τον Ιωάννη Καποδίστρια, το οποίο θα παρουσιάσει συνοπτικά τη ζωή και το έργο του και θα παρουσιαστεί στην ολομέλεια της τάξης. Σε επίπεδο ομάδων, μοιρασμένο στα tablet, θα διατεθεί σύντομο βίντεο σχετικό με το θέμα που θα επεξεργαστεί και θα διερευνήσει η κάθε ομάδα εργασίας.
- **Βίντεο** για το έργο του Καποδίστρια, κατασκευασμένο με την πλατφόρμα lumen.5, το οποίο περιλαμβάνει τις βασικές ενέργειες και τις μεταρρυθμίσεις του, παρουσιάζοντας τα ευρήματα των ομάδων εργασίας και ενισχύοντας την κατανόηση του ιστορικού περιεχομένου.
- **Παρουσιάσεις PowerPoint:** Οπτικοποιημένη ανάλυση των βασικών σημείων του κεφαλαίου, για καλύτερη κατανόηση και οργάνωση των πληροφοριών. Οι παρουσιάσεις περιλαμβάνουν τα βασικά σημεία του μαθήματος, όπως τα μέτρα του Καποδίστρια για τη γεωργία, το εμπόριο, τη ναυτιλία και τον στρατό, τις διοικητικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις, την εκπαίδευση και τις διπλωματικές ικανότητες.

2. Εργαλεία Κατασκευής Εννοιολογικών Χαρτών

- **Ψηφιακά Εργαλεία:** Το εργαλείο κατασκευής εννοιολογικών χαρτών του Φωτόδεντρου, που επιτρέπει στους μαθητές/τριες να οργανώσουν, με οπτικό τρόπο, τις πληροφορίες που θα επεξεργαστούν οι ομάδες εργασίας.

Αιτιολόγηση των Επιλογών του Εκπαιδευτικού Υλικού

Παιδαγωγικές Παράμετροι

- **Συμβατότητα με την Ηλικία και τα Ενδιαφέροντα:** Το υλικό είναι προσαρμοσμένο στο επίπεδο κατανόησης των μαθητών/τριών, εξασφαλίζοντας ότι είναι κατανοητό και ελκυστικό. Οι εικόνες και τα βίντεο προσφέρουν μια πιο ζωντανή και ενδιαφέρουσα προσέγγιση του μαθήματος.
- **Ενεργητική Μάθηση:** Η χρήση εννοιολογικών χαρτών και διαδραστικών παρουσιάσεων ενισχύει την ενεργή συμμετοχή των μαθητών/τριών, βοηθώντας τους να οργανώσουν και να κατανοήσουν καλύτερα τις καινούργιες πληροφορίες.

• *Διδακτικές Παράμετροι*

- **Διερευνητική Μάθηση:** Οι μαθητές/τριες ασχολούνται με την ανάλυση και ερμηνεία ιστορικών πηγών, αναπτύσσοντας κριτική σκέψη και δεξιότητες ιστορικής έρευνας. Τα ψηφιακά εργαλεία και οι παρουσιάσεις επιτρέπουν τη βαθύτερη κατανόηση των ιστορικών γεγονότων.
- **Ομαδική Εργασία:** Οι δραστηριότητες σε ομάδες προάγουν τη συνεργασία και την ανταλλαγή απόψεων, ενισχύοντας τις κοινωνικές δεξιότητες των μαθητών/τριών.

• *Ιστοριογραφικές Παράμετροι*

- **Εγκυρότητα και Πολυμορφία:** Η χρήση αυθεντικών ιστορικών πηγών εξασφαλίζει την αξιοπιστία και την πολυδιάστατη κατανόηση της ιστορίας. Οι χάρτες και οι εικόνες παρέχουν ένα πολυπρισματικό πλαίσιο για την ανάλυση των ιστορικών γεγονότων.
- **Πολυπρισματικότητα:** Η δυνατότητα των μαθητών/τριών να εξετάζουν διάφορες πηγές και να διαμορφώνουν μια συνολική εικόνα του ιστορικού θέματος ενισχύει την κατανόηση της πολυπλοκότητας της ιστορίας.

Με την αξιοποίηση τόσο συμβατικών όσο και ψηφιακών πόρων, το σενάριο διδασκαλίας ενσωματώνει ποικιλία μεθόδων και εργαλείων που υποστηρίζουν την ολιστική ανάπτυξη των μαθητών/τριών ως ιστορικά εγγράμματων και κριτικά σκεπτόμενων πολιτών, καθιστώντας το μάθημα ζωντανό και ενδιαφέρον. Οι μαθητές/τριες αναπτύσσουν δεξιότητες κριτικής σκέψης, συνεργασίας και ανάλυσης, και προετοιμάζονται για την κατανόηση και την εκτίμηση της ιστορίας ως ένα ζωντανό και δυναμικό πεδίο γνώσης.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ &

ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ροή εφαρμογής – Πορεία διδασκαλίας

Η διερευνητική ιστορική μάθηση περιλαμβάνει τέσσερις βασικές φάσεις, προσαρμοσμένες στις ανάγκες του θέματος, της βαθμίδας, της τάξης, του διδακτικού χρόνου και των διαθέσιμων μέσων. Η διδακτική διαδικασία διαμορφώνεται ανάλογα με το ιστορικό ερώτημα, τη φύση του θέματος και τον βαθμό εμπλοκής των μαθητών/τριών. Κύριος στόχος είναι η ενεργή συμμετοχή και αυτενέργεια των μαθητών/τριών, με ελαχιστοποίηση της καθοδήγησης από τον εκπαιδευτικό καθώς προχωρά το σενάριο. Η οργάνωση της υποστήριξης με κατάλληλο εκπαιδευτικό υλικό, το παιδαγωγικό κλίμα και ο συντονισμός της αλληλεπίδρασης μεταξύ των μαθητών/τριών, τόσο στην ολομέλεια της τάξης όσο και σε επίπεδο ομάδας, είναι ζωτικής σημασίας.

Δραστηριότητα 1

Τίτλος δραστηριότητας

"Αφόρμηση και Προβληματισμός: Από τη Γ' Εθνοσυνέλευση στον Ιωάννη Καποδίστρια"

Συνοπτική περιγραφή

Στην πρώτη φάση γίνεται αναφορά στις ενέργειες διαμόρφωσης και οργάνωσης του απαραίτητου εκπαιδευτικού υλικού για την εισαγωγή των μαθητών και των μαθητριών στο ιστορικό πλαίσιο του υπό εξέταση θέματος και την ανάδυση προηγούμενων γνώσεων και αντιλήψεων. Γίνεται σύνδεση με τις ενέργειες της Γ' Εθνοσυνέλευσης, η οποία εξέλεξε τον Ιωάννη Καποδίστρια Κυβερνήτη της Ελλάδας. Ζητείται να αναφέρουν εμβληματικές προσωπικότητες του Αγώνα για την απελευθέρωση και να συγκρίνουν την προσωπικότητα του Καποδίστρια, ο οποίος αγωνίστηκε για την οργάνωση του κράτους. Προβληματίζονται αν ο αγώνας τελειώνει με το τέλος των μαχών ή συνεχίζεται μετά, καταγράφοντας προσωπικές αντιλήψεις. Το ιστορικό πλαίσιο (1827-1831) και ο χώρος (Ναύπλιο, Πελοπόννησος, Στερεά Ελλάδα) υπενθυμίζονται μέσω ιστορικής γραμμής και χάρτη. Παρουσιάζεται ο σκοπός του μαθήματος με PowerPoint και προβάλλεται σύντομο βίντεο για τον Καποδίστρια, υποστηρίζοντας το ενδιαφέρον των μαθητών/τριών για ιστορική αναζήτηση. Επιδιώκεται να εξαφθεί η περιέργεια των παιδιών, να υποστηριχθεί η διάθεση και το ενδιαφέρον για ιστορική αναζήτηση και δημιουργία ιστορικών ερωτημάτων.

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Διδακτικοί Στόχοι:

- **Κατανόηση Ιστορικού Πλαισίου:** Οι μαθητές/τριες θα κατανοήσουν το ιστορικό πλαίσιο της Γ' Εθνοσυνέλευσης και την εκλογή του Ιωάννη Καποδίστρια ως Κυβερνήτη.
- **Σύγκριση Προσωπικότητων:** Οι μαθητές/τριες θα συγκρίνουν τις προσωπικότητες των αγωνιστών της Απελευθέρωσης με αυτή του Καποδίστρια, ώστε να προβληματιστούν για το ρόλο του καθενός στη δημιουργία του νέου ελληνικού κράτους.
- **Προβληματισμός για τη Συνέχεια του Αγώνα:** Οι μαθητές/τριες θα προβληματιστούν σχετικά με το αν ο αγώνας τελειώνει με το τέλος των μαχών ή συνεχίζεται και μετά, εξετάζοντας τις δυσκολίες του έργου του Καποδίστρια.

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα:

- **Γνώση και Κατανόηση:** Οι μαθητές/τριες θα μπορούν να περιγράψουν το ιστορικό πλαίσιο της περιόδου 1827-1831, για την ευρύτερη περιοχή της Πελοποννήσου και Στερεάς Ελλάδας.
- **Ανάλυση και Σύγκριση:** Θα μπορούν να συγκρίνουν την προσωπικότητα και τις ενέργειες του Καποδίστρια με άλλες εμβληματικές προσωπικότητες του Αγώνα για την απελευθέρωση.
- **Κριτική Σκέψη:** Θα αναπτύξουν κριτική σκέψη αναφορικά με τη συνέχεια του αγώνα μετά τις μάχες και την πολυπλοκότητα της οργάνωσης του νέου ελληνικού κράτους.
- **Συμμετοχή και Ενδιαφέρον:** Θα δείξουν αυξημένο ενδιαφέρον και συμμετοχή στη συζήτηση μέσω της προβολής βίντεο και της χρήσης PowerPoint.
- **Ενεργός Συμμετοχή:** Θα καταγράψουν τις προσωπικές τους αντιλήψεις σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο, ενισχύοντας τη συμμετοχική τους μάθηση.

Είδος δραστηριότητας

Επιμέρους Δραστηριότητες:

1. Αναφορά και Σχολιασμός:

- Οι μαθητές/τριες αναφέρονται στη Γ' Εθνοσυνέλευση και την εκλογή του Ιωάννη Καποδίστρια ως Κυβερνήτη.
- Σχολιάζουν την προσωπικότητα του Καποδίστρια και τη σύγκριση με άλλες εμβληματικές προσωπικότητες του Αγώνα για την απελευθέρωση.

2. Παρατήρηση:

- Παρατήρηση της ιστορικής γραμμής και του ιστορικού χάρτη της Ελλάδας (1827-1831, Ναύπλιο, Πελοπόννησος, Στερεά Ελλάδα) για κατανόηση του χωροχρονικού πλαισίου.

3. Συζήτηση και Προβληματισμός:

- Συζήτηση για το αν ο αγώνας τελειώνει με το τέλος των μαχών ή συνεχίζεται και μετά.
- Προβληματισμός για τα επίπεδα και τις δυσκολίες του έργου του Καποδίστρια.

4. Καταγραφή:

- Καταγραφή προσωπικών αντιλήψεων και σκέψεων των μαθητών/τριών σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο που θα διδαχθεί.

5. Παρουσίαση:

- Παρουσίαση του σκοπού του μαθήματος μέσω PowerPoint.
- Προβολή σύντομου βίντεο για τον Ιωάννη Καποδίστρια για υποστήριξη της κατανόησης και του ενδιαφέροντος των μαθητών/τριών.

Με αυτές τις δραστηριότητες, επιδιώκεται η ενεργή συμμετοχή των μαθητών/τριών, η ανάπτυξη κριτικής σκέψης και η σύνδεση με το ιστορικό πλαίσιο.

Εκτιμώμενη διάρκεια

Η Φάση Α' αναμένεται να διαρκέσει 15 λεπτά.

Τεχνική/ές διδασκαλίας

Στην αρχική φάση της ιστορικής διερεύνησης, η αφόρμηση και ο προβληματισμός των μαθητών/τριών για τη νέα γνώση που θα ακολουθήσει έχουν καθοριστική σημασία. Οι τεχνικές διδασκαλίας που χρησιμοποιούνται είναι οι εξής:

- **Αναδρομική αναφορά:** Οι μαθητές/τριες καλούνται να κάνουν αναφορά στην Γ' Εθνοσυνέλευση και να συζητήσουν την εκλογή του Ιωάννη Καποδίστρια ως Κυβερνήτη της Ελλάδας.
- **Καταιγισμός ιδεών για την ανάδυση προηγούμενων γνώσεων:** Οι μαθητές/τριες αναφέρουν εμβληματικές προσωπικότητες του Αγώνα για την Απελευθέρωση, προάγοντας τη συλλογική σκέψη και τη δημιουργικότητα.
- **Ανάδυση προηγούμενων γνώσεων:** Οι μαθητές/τριες καλούνται να αντιπαραβάλλουν την προσωπικότητα του Καποδίστρια με άλλους αγωνιστές, εστιάζοντας στον αγώνα του για την οργάνωση του κράτους.
- **Προβληματισμός και συζήτηση:** Οι μαθητές/τριες προβληματίζονται αν ο αγώνας τελειώνει με το τέλος των μαχών ή αν συνεχίζεται και μετά από αυτές, και σε ποια επίπεδα. Συζητούν πόσο εύκολο ή δύσκολο ήταν το έργο του Καποδίστρια, καταγράφοντας προσωπικές αντιλήψεις.
- **Παρουσίαση ιστορικής γραμμής και χάρτη:** Χρήση ιστορικής γραμμής και χάρτη της Ελλάδας για υπενθύμιση του χωροχρονικού πλαισίου (1827-1831, Ναύπλιο και ευρύτερη περιοχή της Πελοποννήσου και Στερεάς Ελλάδας).
- **Προοργανωτής:** Παρουσίαση του σκοπού του μαθήματος και της σημασίας του θέματος μέσω PowerPoint.
- **Χρήση Οπτικοακουστικού Υλικού:** Προβολή σύντομου βίντεο για τον Ιωάννη Καποδίστρια για να ενισχύσει την κατανόηση και να προκαλέσει το ενδιαφέρον των μαθητών/τριών.

Οι παραπάνω τεχνικές συνδυάζουν την ενεργή συμμετοχή των μαθητών/τριών, την αξιοποίηση προηγούμενων γνώσεων και την καλλιέργεια κριτικής σκέψης.

Εργαλεία

Για την αρχική φάση εκκίνησης της ιστορικής διερεύνησης, μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα ακόλουθα εργαλεία τόσο σε συμβατικό όσο και σε ηλεκτρονικό περιβάλλον:

- **Πίνακας:** Χρήση του πίνακα για καταγραφή των ιδεών και συζητήσεων της τάξης.
- **Βιβλία:** Αξιοποίηση του διαδραστικού βιβλίου της Ιστορίας της Στ' τάξης
- **Εικόνες:** Χρήση ιστορικών εικόνων και φωτογραφιών για την οπτικοποίηση του υλικού.
- **Ερωτήσεις:** Διατύπωση καίριων ερωτήσεων για την πρόκληση συζητήσεων και προβληματισμών.
- **Εκπαιδευτικό Υλικό:** Χρήση ιστορικών χαρτών για τον εντοπισμό γεωγραφικών σημείων και χρονογραμμής για την κατανόηση της αλληλουχίας των γεγονότων.
- **Παρουσίαση PowerPoint:** Παρουσίαση PowerPoint με τον προοργανωτή του μαθήματος.
- **Βίντεο:** Προβολή σύντομου βίντεο για τον Ιωάννη Καποδίστρια.
- **Διαδραστικός πίνακας ή βιντεοπροβολέας:** Θα αξιοποιηθεί για την παρουσίαση του οπτικοακουστικού υλικού.

Πηγές

Για την άντληση του ιστορικού και εκπαιδευτικού υλικού που θα χρησιμοποιηθεί στο σχεδιασμό της Α' Φάσης, μπορούν να αξιοποιηθούν οι παρακάτω πηγές:

- **Σχολικά Βιβλία:** Χρήση σχολικών εγχειριδίων για βασικές ιστορικές πληροφορίες.
- **Ψηφιακές Πλατφόρμες:** Ψηφιακά βιβλία και εκπαιδευτικό υλικό που παρέχεται από την πλατφόρμα Φωτόδεντρο.

Ενορχήστρωση τάξης

Οργάνωση τάξης/διδασκαλίας

Στην αρχική φάση εκκίνησης της ιστορικής διερεύνησης, οι μαθητές/τριες είναι οργανωμένοι σε 4 ομάδες. Αξιοποιούνται τεχνικές όπως ο καταγισμός ιδεών, όπου οι ομάδες συζητούν και καταγράφουν σκέψεις για εμβληματικές προσωπικότητες του Αγώνα για την Απελευθέρωση. Η ανάδυση προηγούμενων γνώσεων και αντιλήψεων επιτρέπει στους μαθητές/τριες να συζητήσουν την εκλογή του Καποδίστρια και τον ρόλο του στην οργάνωση του κράτους. Η πρόκληση ενδιαφέροντος και περιέργειας επιτυγχάνεται με προβληματισμό για τη συνέχιση του αγώνα μετά τις μάχες. Η συζήτηση και ο διάλογος στην ολομέλεια της τάξης ενισχύουν την κριτική σκέψη, ενώ η εισαγωγή του προοργανωτή και η προβολή σχετικού βίντεο εμπλουτίζουν την εμπειρία.

Ρόλος του/της Εκπαιδευτικού

Ο ρόλος του/της εκπαιδευτικού στην αρχική φάση της ιστορικής διερεύνησης είναι αυτός του

εμφυχωτή/τριας και οργανωτή/τριας της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Διευκολύνει την αρχική επαφή των μαθητών/τριών με το εξεταζόμενο θέμα, ενθαρρύνοντάς τους να συμμετέχουν ενεργά και να εκφράζουν τις απόψεις τους. Αναλαμβάνει το ρόλο του/της διαμεσολαβητήτριας, βοηθώντας στη διαμόρφωση ιστορικών ερωτημάτων και ενισχύοντας την κριτική σκέψη. Παράλληλα, διαμορφώνει τις διδακτικές συνθήκες για την ανάδυση των προηγούμενων γνώσεων και εργάζεται για την άμβλυση πιθανών αρνητικών κοινωνικών αναπαραστάσεων και στερεοτύπων, υποστηρίζοντας την ομαλή εξέλιξη του σεναρίου.

Ενέργειες Μαθητών και Μαθητριών

Οι μαθητές και οι μαθήτριες εμπλέκονται ενεργά με το εισαγωγικό εκπαιδευτικό υλικό, δημιουργώντας ένα σαφές περιβάλλον εκκίνησης της διερευνητικής διαδικασίας. Παρατηρούν το παρουσιαζόμενο υλικό, σχολιάζουν και συσχετίζουν τις πληροφορίες με τις προηγούμενες γνώσεις τους. Ανταλλάσσουν ιδέες και απόψεις σε ομάδες, διατυπώνουν πιθανές σχετικές γνώσεις και εκφράζουν τις προσωπικές τους αντιλήψεις. Αυτή η διαδικασία ενθαρρύνει τη συνεργασία και την κριτική σκέψη, ενώ προάγει την ενεργή συμμετοχή όλων των μαθητών/τριών στην κατανόηση του ιστορικού θέματος.

Δραστηριότητα 2

Τίτλος δραστηριότητας

"Η Οργάνωση του Νέου Ελληνικού Κράτους: Δημιουργία Ενοιολογικού Χάρτη για το Έργο του Καποδίστρια"

Συνοπτική περιγραφή

Στη Β΄ Φάση του διδακτικού σεναρίου, οι 4 ομάδες εργασίας που δημιουργήθηκαν έρχονται αντιμέτωπες με το ιστορικό ερώτημα:

"Πώς συνέβαλε ο Ιωάννης Καποδίστριας στην ανασυγκρότηση της Ελλάδας μετά την Επανάσταση του 1821 και ποιες προκλήσεις αντιμετώπισε;"

Αυτό το καθοδηγούμενο ιστορικό ερώτημα προκύπτει μέσα από την ενασχόληση με το ιστορικό θέμα σε ένα κατάλληλο διδακτικό περιβάλλον, το οποίο δημιουργείται από τον/την εκπαιδευτικό. Καλύπτει όλες τις επιμέρους ενότητες του κεφαλαίου και ενθαρρύνει τους μαθητές/τριες να ερευνήσουν τις διάφορες πτυχές της συμβολής του Καποδίστρια στη γεωργία, το εμπόριο, τη ναυτιλία, τον στρατό, τη διοίκηση, την οικονομία, την εκπαίδευση και τη διπλωματία. Επιπλέον, το ερώτημα ανοίγει τον διάλογο για τις προκλήσεις και τα εμπόδια που αντιμετώπισε ο Κυβερνήτης, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών αντιπαραθέσεων και της δολοφονίας του.

Τα Επιμέρους Υποερωτήματα που θα επεξεργαστούν οι ομάδες εργασίας είναι:

1. Ποια ήταν η κατάσταση της χώρας μετά τον Αγώνα και ποια μέτρα έλαβε ο Καποδίστριας για τη γεωργία, το εμπόριο, τη ναυτιλία και τον στρατό;
2. Ποια μέτρα εφάρμοσε ο Καποδίστριας στη διοίκηση και την οικονομία και ποια ήταν η αντίδραση των αντιπάλων του;
3. Ποια ήταν τα μέτρα του Καποδίστρια για την εκπαίδευση και πώς επηρέασαν την κοινωνία;
4. Πώς χειρίστηκε ο Καποδίστριας τις διπλωματικές προκλήσεις και ποια ήταν η σημασία της μάχης στην Πέτρα της Βοιωτίας;

Αυτά τα υποερωτήματα επιτρέπουν στις ομάδες να εστιάσουν σε συγκεκριμένες πτυχές της συμβολής του Καποδίστρια, βοηθώντας τους μαθητές/τριες να αναπτύξουν μια ολοκληρωμένη κατανόηση της περιόδου και του έργου του Καποδίστρια. Η επεξεργασία αυτή περιλαμβάνει την κατασκευή εννοιολογικών χαρτών για κάθε υποερώτημα. Κάθε ομάδα ασχολείται με διαφορετικό υποερώτημα και αξιοποιεί ψηφιακό υλικό, εικόνες και βίντεο που σχετίζονται με το θέμα που επεξεργάζεται. Ο εκπαιδευτικός έχει προετοιμάσει υποστηρικτικό εκπαιδευτικό υλικό και έχει επιλέξει ντοκουμέντα που θα συμβάλλουν στην απάντηση των τεσσάρων υποερωτημάτων και θα οδηγήσουν στην τελική απάντηση του αρχικού ερωτήματος. Τα επιλεγμένα ντοκουμέντα είναι κατάλληλα για την ηλικιακή ομάδα, προκαλούν το ενδιαφέρον των μαθητών/τριών και είναι ικανά να προκαλέσουν τα συγκεκριμένα ιστορικά υποερωτήματα. Τα ιστορικά υποερωτήματα αποτελούν τον συνδετικό κρίκο των ομάδων εργασίας και το νήμα της ιστορικής διαδρομής.

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Στόχοι:

1. Κατανόηση Ιστορικών Γεγονότων:

- Οι μαθητές/τριες να κατανοήσουν τη σημαντικότητα και την επίδραση των μέτρων του Καποδίστρια στη γεωργία, το εμπόριο, τη ναυτιλία και το στρατό.
- Να αντιληφθούν τα διοικητικά και οικονομικά μέτρα του Καποδίστρια και πώς αυτά οδήγησαν στη δολοφονία του.
- Να κατανοήσουν τη σημασία της εκπαίδευσης για τον Καποδίστρια και τα μέτρα που έλαβε σε αυτόν τον τομέα.
- Να εξετάσουν τις διπλωματικές ικανότητες του Καποδίστρια και την επίδραση της μάχης στην Πέτρα της Βοιωτίας.

2. Ανάπτυξη Δεξιοτήτων Έρευνας και Κριτικής Σκέψης:

- Οι μαθητές/τριες να αναπτύξουν τις δεξιότητες έρευνας και να μάθουν να αντλούν πληροφορίες από ψηφιακές πηγές και εικόνες.
- Να ενισχύσουν την κριτική τους σκέψη μέσω της ανάλυσης και επεξεργασίας των δεδομένων που βρίσκουν.

3. Οπτικός Γραμματισμός:

- Οι μαθητές/τριες να εξοικειωθούν με την κατασκευή εννοιολογικών χαρτών

χρησιμοποιώντας το εργαλείο του Φωτόδεντρου.

- Να κατανοήσουν τη σημασία της οπτικοποίησης της πληροφορίας για την καλύτερη κατανόηση και αποτύπωση της ιστορικής γνώσης.

4. **Συναισθηματική Σύνδεση με το Παρελθόν:**

- Να ενισχυθεί η συναισθηματική σύνδεση των μαθητών/τριών με το ιστορικό παρελθόν της Ελλάδας, αντιλαμβανόμενοι την επίδραση των ιστορικών γεγονότων στη σύγχρονη Ελλάδα.

5. **Συνεργασία σε Ομάδες:**

- Να αναπτύξουν δεξιότητες συνεργασίας και ομαδικής εργασίας, μοιράζοντας αρμοδιότητες και εργασίες μέσα στην ομάδα.
- Να ενισχύσουν την επικοινωνία και τον συντονισμό μεταξύ των μελών της ομάδας για την αποτελεσματική ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων.

6. **Ψηφιακός Γραμματισμός:**

- Να εξοικειωθούν με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων και πηγών για την αναζήτηση και επεξεργασία πληροφοριών.
- Να αναπτύξουν δεξιότητες στην ψηφιακή παρουσίαση της πληροφορίας μέσω εννοιολογικών χαρτών και άλλων ψηφιακών μέσων.

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα:

1. **Ιστορική Κατανόηση και Ανάλυση:**

- Οι μαθητές/τριες να μπορούν να περιγράψουν και να εξηγήσουν τα κύρια μέτρα του Καποδίστρια και την επίδρασή τους στην Ελλάδα μετά τον αγώνα.
- Να αναλύσουν τα αίτια και τα αποτελέσματα των διοικητικών και οικονομικών μέτρων του Καποδίστρια.

2. **Δεξιότητες Έρευνας:**

- Να μπορούν να αναζητήσουν και να επεξεργαστούν πληροφορίες από ψηφιακές πηγές, εικόνες και βίντεο.
- Να αναπτύξουν την ικανότητα να συνθέτουν πληροφορίες και να τις παρουσιάζουν σε εννοιολογικούς χάρτες.

3. **Εφαρμογή Οπτικού Γραμματισμού:**

- Να δημιουργήσουν εννοιολογικούς χάρτες που απεικονίζουν τις κύριες ιδέες και τις σχέσεις μεταξύ τους.
- Να χρησιμοποιούν τα εργαλεία οπτικοποίησης για να ενισχύσουν την κατανόηση και την αποτύπωση της πληροφορίας.

4. **Συναισθηματική Εμπλοκή:**

- Να εκφράζουν συναισθήματα και προσωπικές απόψεις σχετικά με τα ιστορικά γεγονότα και τις προσωπικότητες της εποχής.
- Να αναπτύξουν μια πιο βαθιά κατανόηση της πολιτιστικής και ιστορικής τους κληρονομιάς.

5. Συνεργασία και Ομαδική Εργασία:

- Να αναπτύξουν την ικανότητα να συνεργάζονται αποτελεσματικά με τα μέλη της ομάδας τους.
- Να κατανέμουν αρμοδιότητες και να συντονίζουν τις εργασίες για την ολοκλήρωση του εννοιολογικού χάρτη.

6. Ψηφιακός Γραμματισμός:

- Να εξοικειωθούν με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων, όπως το Φωτόδεντρο, για την κατασκευή εννοιολογικών χαρτών (<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-3423>), σχετικά με την ενότητα που επεξεργάζονται.
- Να αναπτύξουν δεξιότητες στην αναζήτηση, αξιολόγηση και παρουσίαση πληροφοριών από ψηφιακές πηγές.

Είδος δραστηριότητας

Οι δραστηριότητες που περιλαμβάνονται σε αυτή τη φάση του σεναρίου είναι ποικίλες και περιλαμβάνουν:

1. Δραστηριότητες Παρατήρησης:

- Οι μαθητές/τριες παρατηρούν εικόνες και βίντεο που σχετίζονται με την ενότητά τους.
- Ανάλυση ιστορικών πηγών και ντοκουμέντων για καλύτερη κατανόηση των γεγονότων.

2. Δραστηριότητες Αναζήτησης:

- Αναζήτηση επιπλέον πληροφοριών και στοιχείων που θα υποστηρίξουν την κατασκευή του εννοιολογικού χάρτη της κάθε ομάδας.
- Χρήση ψηφιακών εργαλείων για την εύρεση και συλλογή σχετικών δεδομένων.

3. Δραστηριότητες Σχολιασμού:

- Οι μαθητές/τριες σχολιάζουν τις πηγές και τις εικόνες που παρατηρούν.
- Συζήτηση πάνω στις πληροφορίες που έχουν βρει, καταθέτοντας τις απόψεις και τις σκέψεις τους.

4. Δραστηριότητες Συζήτησης:

- Συνεργασία και ανταλλαγή ιδεών μεταξύ των μελών της ομάδας για την οργάνωση και την κατασκευή του εννοιολογικού χάρτη τους.
- Συζήτηση για την επιλογή της ερώτησης εστίασης και της κεντρικής έννοιας του κάθε χάρτη.

5. Δραστηριότητες Καταγραφής:

- Καταγραφή των σημαντικότερων πληροφοριών και στοιχείων που βρέθηκαν κατά την έρευνα.
- Οργάνωση των σημειώσεων με τρόπο που να διευκολύνει την κατασκευή του ομαδικού εννοιολογικού χάρτη.

6. Δραστηριότητες Κατηγοριοποίησης και Ταξινόμησης:

- Κατηγοριοποίηση των πληροφοριών σε υποκατηγορίες για καλύτερη οργάνωση.
- Ταξινόμηση των στοιχείων με βάση τη σημασία τους και την αλληλοσύνδεσή τους.

7. Δραστηριότητες Σύγκρισης:

- Σύγκριση των πληροφοριών από διάφορες πηγές για την αξιολόγηση της εγκυρότητάς τους.
- Ανάλυση των διαφορών και ομοιοτήτων μεταξύ των ιστορικών γεγονότων και των πηγών.

8. Σχεδιασμός Εννοιολογικού Χάρτη

Κάθε ομάδα θα δημιουργήσει έναν εννοιολογικό χάρτη που θα απεικονίζει τις κύριες ιδέες και τις σχέσεις μεταξύ τους για την ενότητα που επεξεργάζονται. Ο εννοιολογικός χάρτης θα περιλαμβάνει:

- **Κεντρική Έννοια:** Η βασική θεματική της ενότητας.
- **Υποκατηγορίες:** Οι κύριες ιδέες και τα μέτρα που έλαβε ο Καποδίστριας.
- **Σχέσεις και Συνδέσεις:** Η αλληλεπίδραση μεταξύ των διαφόρων μέτρων και των αποτελεσμάτων τους.

Για την υλοποίηση της δραστηριότητας του σχεδιασμού εννοιολογικού χάρτη από τις 4 ομάδες εργασίας, έχει γίνει χωρισμός του κεφαλαίου σε ενότητες, ως εξής:

1η Ενότητα: Η Κατάσταση της Χώρας Μετά τον Αγώνα – Μέτρα για τη Γεωργία, το Εμπόριο, τη Ναυτιλία και το Στρατό

- Ερώτηση εστίασης: **"Ποια ήταν η κατάσταση της χώρας μετά τον Αγώνα και ποια μέτρα έλαβε ο Καποδίστριας για τη γεωργία, το εμπόριο, τη ναυτιλία και τον στρατό;**

2η Ενότητα: Μέτρα στη Διοίκηση και την Οικονομία – Η Δολοφονία του Καποδίστρια

- Ερώτηση εστίασης: **"Ποια μέτρα εφάρμοσε ο Καποδίστριας στη διοίκηση και την οικονομία και ποια ήταν η αντίδραση των αντιπάλων του;**

3η Ενότητα: Μέτρα για την Εκπαίδευση

- Ερώτηση εστίασης: **"Ποια ήταν τα μέτρα του Καποδίστρια για την εκπαίδευση και πώς επηρέασαν την κοινωνία;**

4η Ενότητα: Οι Διπλωματικές Ικανότητες του Καποδίστρια – Η Μάχη στην Πέτρα της Βοιωτίας

- Ερώτηση εστίασης: **"Πώς χειρίστηκε ο Καποδίστριας τις διπλωματικές προκλήσεις και ποια ήταν η σημασία της μάχης στην Πέτρα της Βοιωτίας;**

Οι μαθητές/τριες, μέσω της κατασκευής των εννοιολογικών χαρτών, θα εμβαθύνουν στα παραπάνω θέματα και θα αναπτύξουν τις δεξιότητες ανάλυσης, σύνθεσης και παρουσίασης πληροφοριών, ενισχύοντας την ιστορική τους κατανόηση και τη συναισθηματική τους σύνδεση με το παρελθόν της Ελλάδας. Παράλληλα, θα καλλιεργήσουν δεξιότητες κοινωνικού, οπτικού και ψηφιακού γραμματισμού.

Εκτιμώμενη διάρκεια

Η προβλεπόμενη διάρκεια της Β΄ Φάσης είναι 30 λεπτά.

Τεχνική/ές διδασκαλίας

Για την ανάλυση και επεξεργασία του κεφαλαίου μέσω της κατασκευής εννοιολογικού χάρτη, μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι παρακάτω τεχνικές διδασκαλίας:

- **Καθορισμός Εστιασμένης Ερώτησης:** Καθορισμός μιας εστιασμένης ερώτησης για κάθε ομάδα που θα κατευθύνει την κατασκευή του εννοιολογικού χάρτη.
- **Χρήση Εργαλείων Κατασκευής Εννοιολογικών Χαρτών:** Αξιοποίηση εργαλείων όπως το Φωτόδεντρο για την κατασκευή των εννοιολογικών χαρτών, παρουσίαση της χρήσης του εργαλείου του Φωτόδεντρο και καθοδήγηση των μαθητών/τριών στη χρήση του.
- **Συνεργατική Μάθηση:** Διαμόρφωση ομάδων μαθητών/τριών για την κατασκευή των εννοιολογικών χαρτών, επιτρέποντας την ανταλλαγή ιδεών και την ανάπτυξη συλλογικής κατανόησης. Κάθε ομάδα ασχολείται με διαφορετική ενότητα του κεφαλαίου και συνεργάζεται για την κατασκευή του χάρτη.
- **Χρήση Ψηφιακού Υλικού:** Παροχή πρόσβασης σε ψηφιακό υλικό, μέσω tablet που έχουν μοιραστεί στις ομάδες, όπως εικόνες και βίντεο, που σχετίζονται με το κεφάλαιο για την ενίσχυση της κατανόησης και την ενίσχυση της εργασίας των μαθητών/τριών.

Εργαλεία

Για την κατασκευή εννοιολογικού χάρτη και την ανάλυση του κεφαλαίου στο συμβατικό και ηλεκτρονικό περιβάλλον, μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα εξής εργαλεία:

1. **Πίνακας**
  - Χρήση συμβατικού πίνακα ή διαδραστικού πίνακα για την οπτική αναπαράσταση ιδεών και την κατασκευή πρόχειρων σχεδίων του εννοιολογικού χάρτη.
2. **Βιβλία**
  - Διαδραστικά σχολικά βιβλία Ιστορίας Στ΄ τάξης που περιέχουν πληροφορίες για τον Ιωάννη Καποδίστρια και το έργο του.
3. **Εικόνες**
  - Εκτυπωμένες ή ψηφιακές εικόνες που αναπαριστούν ιστορικά γεγονότα, πρόσωπα και αντικείμενα σχετικά με το κεφάλαιο.
4. **Αρχαιακό Υλικό**
  - Πρωτογενείς πηγές όπως επιστολές, έγγραφα και αρχεία της εποχής του Καποδίστρια, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την κατανόηση του ιστορικού πλαισίου.
5. **Εφαρμογές Εννοιολογικής Χαρτογράφησης**
  - Ψηφιακές εφαρμογές όπως το Φωτόδεντρο για την κατασκευή εννοιολογικών χαρτών (<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-3423>).
6. **Ερωτήσεις και ομαδικά φύλλα εργασίας**

- Καθορισμός ερωτήσεων που καθοδηγούν την ανάλυση και την κατασκευή του εννοιολογικού χάρτη.
- Ομαδικά φύλλα εργασίας, με οδηγίες και δραστηριότητες

7. Εκπαιδευτικό Υλικό

- Χάρτες και χρονογραμμή που βοηθούν στην κατανόηση της ιστορικής περιόδου και του έργου του Καποδίστρια.

8. Βίντεο

- Σύντομα βίντεο με πληροφορίες για το θέμα που επεξεργάζεται η κάθε ομάδα.

Πηγές

Οι πηγές άντλησης ιστορικού και εκπαιδευτικού υλικού περιλαμβάνουν:

1. Συμβατικές Πηγές

- **Βιβλία Ιστορίας:** Σχολικά εγχειρίδια και επιστημονικές μελέτες για τον Ιωάννη Καποδίστρια.

2. Ψηφιακές Πηγές

- **Εκπαιδευτικές Πλατφόρμες:** Χρήση του Φωτόδεντρου για την ανεύρεση και αξιοποίηση εκπαιδευτικού υλικού και εργαλείων.
- **Βίντεο και Ντοκιμαντέρ:** Εκπαιδευτικά βίντεο και ντοκιμαντέρ από πλατφόρμες όπως το Φωτόδεντρο.
- **Ιστοσελίδες:** Επιστημονικές και εκπαιδευτικές ιστοσελίδες που παρέχουν πληροφορίες και πόρους για τον Ιωάννη Καποδίστρια (π.χ., Wikipedia, Encyclopaedia Britannica).

Ενορχήστρωση τάξης

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Στη φάση διαμόρφωσης και διατύπωσης του ιστορικού ερωτήματος διερεύνησης, οι μαθητές/τριες οργανώνονται σε ομάδες για την ανάλυση και επεξεργασία των ενοτήτων του κεφαλαίου μέσα από την κατασκευή εννοιολογικού χάρτη. Το κεφάλαιο χωρίζεται σε ενότητες, και κάθε ομάδα επεξεργάζεται μια διαφορετική πτυχή του, χρησιμοποιώντας ομαδικά φύλλα εργασίας και ψηφιοποιημένο υλικό, όπως εικόνες και βίντεο, στα tablet των ομάδων. Οι μαθητές/τριες αξιοποιούν τεχνικές όπως ο καταγιγισμός ιδεών, η συζήτηση και ο διάλογος στην ολομέλεια της τάξης, για να επεξεργαστούν το ιστορικό υποερώτημα που τους έχει ανατεθεί. Η δραστηριότητα ολοκληρώνεται με την κατασκευή εννοιολογικού χάρτη, για κάθε ομάδα, χρησιμοποιώντας το εργαλείο του Φωτόδεντρου, που οργανώνει τις ιδέες και τις πληροφορίες που έχουν συλλέξει οι ομάδες.

Ρόλος του/της εκπαιδευτικού:

Ο/η εκπαιδευτικός λειτουργεί ως εμπνευστής/τρια και οργανωτής/τρια της εκπαιδευτικής διαδικασίας, υποστηρίζοντας τους μαθητές/τριες με φθίνουσα καθοδήγηση καθώς εξελίσσεται το σενάριο. Παίζει τον

ρόλο του/της διαμεσολαβητή/τριας, διευκολύνοντας την αρχική επαφή με το θέμα και συμβάλλοντας στη διαμόρφωση του ιστορικού ερωτήματος και των υποερωτημάτων. Επίσης, διαμορφώνει συνθήκες για την ανάδυση των προηγούμενων γνώσεων και τη σύνδεσή τους με τις νέες.

Ενέργειες μαθητών και μαθητριών:

Οι μαθητές και μαθήτριες παρατηρούν το αρχικό εκπαιδευτικό υλικό, σχολιάζουν, συσχετίζουν, ανταλλάσσουν ιδέες και απόψεις, διατυπώνουν πιθανές σχετικές γνώσεις και εκφράζουν αντιλήψεις. Με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού, διαπιστώνουν τα χαρακτηριστικά του ιστορικού υποερωτήματος που τους έχει ανατεθεί και συμμετέχουν στην κατανόηση της ιστορικής σημαντικότητας και αιτιότητας, ώστε, τελικά, να καταλήξουν, με την εξέλιξη του σεναρίου, στην απάντηση του καθοδηγούμενου αρχικού ιστορικού ερωτήματος.

Δραστηριότητα 3

Τίτλος δραστηριότητας

"Ιστορική διερεύνηση μέσα από τη μελέτη των πηγών και την αξιοποίηση των εικόνων"

Συνοπτική περιγραφή

Στο πλαίσιο της Γ΄ Φάσης, οι 4 ομάδες εργασίας αναλαμβάνουν την επεξεργασία ιστορικών πηγών και την αξιοποίηση ψηφιακού υλικού (βίντεο, εικόνες), που υπάρχουν στα tablet τους, και προσπαθούν να απαντήσουν στα ιστορικά υποερωτήματα, τα οποία σχετίζονται με το έργο του Ιωάννη Καποδίστρια. Οι δραστηριότητες των ομαδικών Φύλλων Εργασιών καθοδηγούν την ερευνητική μάθηση και προάγουν τη διαφοροποιημένη διδασκαλία, καθώς περιλαμβάνουν δραστηριότητες διαβαθμισμένης δυσκολίας. Οι μαθητές/τριες εξετάζουν την κατάσταση της Ελλάδας μετά τον Αγώνα της Ανεξαρτησίας και τα μέτρα που έλαβε ο Καποδίστριας για τη βελτίωση της γεωργίας, του εμπορίου, της ναυτιλίας και του στρατού. Παράλληλα, διερευνούν τις διοικητικές και οικονομικές πολιτικές του και τις αντιδράσεις που προκάλεσαν στους αντιπάλους του. Επιπλέον, εξετάζουν τα εκπαιδευτικά μέτρα που εφαρμόστηκαν και την επίδρασή τους στην κοινωνία, καθώς και τις διπλωματικές προκλήσεις που αντιμετώπισε, με έμφαση στη σημασία της μάχης στην Πέτρα της Βοιωτίας. Η διαδικασία περιλαμβάνει εύρεση περιοχών στον γεωγραφικό και ιστορικό χάρτη, σχολιασμό πηγών, κριτική αξιολόγηση γεγονότων και δραματοποίηση. Η ανάλυση και η επεξεργασία πραγματοποιούνται μέσω ομαδικών δραστηριοτήτων, επιτρέποντας τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας και την ενεργή συμμετοχή όλων των μαθητών. Κάθε ομάδα παρουσιάζει τα ευρήματά της στην ολομέλεια της τάξης, ενώ το συνολικό υλικό παρουσιάζεται μέσω ενός βίντεο που δημιουργήθηκε με την πλατφόρμα που υποστηρίζεται από Τεχνητή Νοημοσύνη, lumen.5. Με τον τρόπο αυτό απαντώνται τα υποερωτήματα που είχαν τεθεί στη Β΄ Φάση του σεναρίου. Τέλος, πραγματοποιείται διάλογος για την κριτική σκέψη των παιδιών, αναθεωρώντας ή επιβεβαιώνοντας τις αρχικές απόψεις τους σχετικά με την οργάνωση του κράτους και την προσωπικότητα του Καποδίστρια.

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Διδακτικοί Στόχοι:

- **Ανάπτυξη Κριτικής Σκέψης:** Καλλιέργεια της ικανότητας αξιολόγησης ιστορικών γεγονότων και πηγών, διάκριση διαφορετικών απόψεων.
- **Δεξιότητες Έρευνας και Ανάλυσης:** Ανάπτυξη δεξιοτήτων έρευνας, εντοπισμού και αξιολόγησης πληροφοριών από ιστορικές πηγές, σύνθεση πληροφοριών και ανάπτυξη τεκμηριωμένων επιχειρημάτων για απάντηση ιστορικών ερωτημάτων.
- **Συνεργατική Μάθηση:** Ενίσχυση της συνεργασίας, της συζήτησης και της ανταλλαγής απόψεων, ανάπτυξη της ικανότητας ομαδικής εργασίας.
- **Ανάπτυξη Δεξιοτήτων Παρουσίασης:** Εξάσκηση στις δεξιότητες παρουσίασης, οργάνωση και μετάδοση γνώσεων με σαφήνεια και συνοπτικότητα, αξιοποιώντας τεχνικές πύκνωσης κειμένου.
- **Χρήση Τεχνολογίας:** Εξοικείωση με τη χρήση τεχνολογικών εργαλείων, ενσωμάτωση τεχνολογικών μέσων στη διαδικασία μάθησης.
- **Κατανόηση Ιστορικού Πλαισίου:** Εμβάθυνση στην κατανόηση του χωροχρονικού πλαισίου και της ιστορικής περιόδου της διακυβέρνησης του Καποδίστρια, ανάλυση των μέτρων και πολιτικών του σε διάφορα επίπεδα, (κοινωνικό, οικονομικό, διπλωματικό, πολιτικό).
- **Θεατρικές Τεχνικές:** Ανάπτυξη δεξιοτήτων εκφραστικής κίνησης και απόδοσης συναισθημάτων και καταστάσεων μέσω της τεχνικής «Γλύπτης – Γλυπτό».
- **Προβληματισμός για τις Συνθήκες Θανάτου του Καποδίστρια:** Προβληματισμός για τις συνθήκες θανάτου του Καποδίστρια, εξέταση των πολιτικών αντιπαραθέσεων και των αιτίων, συζήτηση ηθικών διλημάτων.

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

- Οι μαθητές/τριες θα καλλιεργήσουν την ικανότητα να αξιολογούν κριτικά ιστορικά γεγονότα και πηγές, διακρίνοντας τις διαφορετικές απόψεις και αναλύοντας την αξιοπιστία τους.
- Θα αποκτήσουν δεξιότητες έρευνας, εντοπίζοντας και αξιολογώντας πληροφορίες από ιστορικές πηγές. Θα μάθουν να συνθέτουν πληροφορίες από διαφορετικές πηγές και να αναπτύσσουν τεκμηριωμένα επιχειρήματα.
- Θα ενισχύσουν τις ικανότητές τους στη συνεργασία, τη συζήτηση και την ανταλλαγή απόψεων. Θα μάθουν να εργάζονται αποτελεσματικά σε ομάδες, να συνεισφέρουν ισότιμα και να διαχειρίζονται ομαδικές δραστηριότητες.
- Θα εξασκηθούν στις δεξιότητες παρουσίασης, μαθαίνοντας να παρουσιάζουν τα ευρήματά τους με σαφήνεια και συνοπτικότητα. Θα αναπτύξουν την ικανότητα να οργανώνουν και να μεταδίδουν αποτελεσματικά τις γνώσεις τους στους/στις συμμαθητές/τριες τους.
- Θα εξοικειωθούν με τη χρήση τεχνολογικών εργαλείων, για επεξεργασία αρχείων εικόνας και ήχου. Θα μάθουν να ενσωματώνουν τεχνολογικά μέσα στη διαδικασία μάθησης, ενισχύοντας την κατανόηση και την παρουσίαση των ιστορικών πηγών.

- Θα εμβαθύνουν στην κατανόηση της ιστορικής περιόδου της διακυβέρνησης του Καποδίστρια, αναλύοντας τα μέτρα και τις πολιτικές του. Θα κατανοήσουν τις προκλήσεις και τις συνθήκες της εποχής, καθώς και τις επιπτώσεις των αποφάσεων του στην ανάπτυξη του κράτους. Θα εντοπίσουν σχετικές γεωγραφικές περιοχές σε χάρτη (φυσικούς και ψηφιακούς).
- Θα αναπτύξουν δεξιότητες εκφραστικής κίνησης και απόδοσης συναισθημάτων και καταστάσεων μέσω της τεχνικής «Γλύπτης – Γλυπτό».
- Θα προβληματιστούν για τις συνθήκες θανάτου του Καποδίστρια, εξετάζοντας τις πολιτικές αντιπαραθέσεις και τα αίτια που οδήγησαν σε αυτήν. Θα συζητήσουν τις συνέπειες του θανάτου του για την πολιτική κατάσταση της εποχής.

Είδος δραστηριότητας

Στη Γ΄ Φάση του σεναρίου διδασκαλίας οι μαθητές/τριες συμμετέχουν σε διάφορες δραστηριότητες των ομαδικών Φύλλων Εργασιών, με στόχο την εμβάθυνση στη γνώση και την κριτική σκέψη, ώστε να δοθούν απαντήσεις στα ιστορικά υποερωτήματα που τέθηκαν στην προηγούμενη Φάση. Κατά τη διάρκεια της ανάλυσης και επεξεργασίας των δεδομένων, για την απάντηση των ιστορικών υποερωτημάτων, θα γίνεται διαμορφωτική αξιολόγηση των ευρημάτων των παιδιών. Οι δραστηριότητες περιλαμβάνουν:

1. **Παρατήρηση:** Οι μαθητές/τριες εντοπίζουν περιοχές στον ιστορικό χάρτη της Ελλάδας (Κέρκυρα, Ναύπλιο, Άργος, Τίρυνθα, Αίγινα, Πέτρα Βοιωτίας, Λειβαδιά, Τροιζήνα).
2. **Αναζήτηση:** Μελετούν ιστορικές πηγές και παρατηρούν ψηφιακές εικόνες, στα tablet των ομάδων, για την κατανόηση των γεγονότων της εποχής και των πολιτικών του Καποδίστρια. Η κάθε ομάδα εργασίας ασχολείται με διαφορετικό ιστορικό υποερώτημα και, συνεπώς, με διαφορετική πτυχή του γνωστικού αντικειμένου.
3. **Σχολιασμός:** Σχολιάζουν πηγές και γεγονότα, όπως η συγκέντρωση εξουσιών στο πρόσωπο του Καποδίστρια και τις συνθήκες θανάτου του, κάνοντας συγκρίσεις με τις σημερινές μορφές εξουσίας (νομοθετική, εκτελεστική, δικαστική). Σχολιάζονται οι ικανότητες που θα πρέπει να παρουσιάζει ένας ηγέτης (διπλωματικές, επικοινωνιακές, οργανωτικές κ.α.)
4. **Συζήτηση:** Διάλογος για την αξιολόγηση των ευρημάτων και την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης των μαθητών/τριών σχετικά με τις ενέργειες και τα αποτελέσματα του έργου του Καποδίστρια.
5. **Καταγραφή:** Καταγράφουν τα βασικά σημεία των πηγών και των ευρημάτων τους.
6. **Κατηγοριοποίηση:** Κατηγοριοποιούν τις πληροφορίες ανά θέμα, π.χ., μέτρα στη γεωργία, το εμπόριο, τη ναυτιλία, και τον στρατό.
7. **Ταξινόμηση:** Ταξινομούν τα γεγονότα με βάση τη σημασία τους και τη χρονική σειρά.
8. **Σύγκριση:** Συγκρίνουν τις πολιτικές του Καποδίστρια με τις σύγχρονες διοικητικές πρακτικές. Γίνονται παραλληλισμοί μεταξύ των αλληλοδιδακτικών σχολείων με την εκπαιδευτική σημασία της ομαδοσυνεργατικής μάθησης στο σύγχρονο σχολείο.
9. **Κατανόηση Ιστορικής Σημαντικότητας:** Κατανοούν τη σημασία των ιστορικών γεγονότων και την επιρροή τους στην τότε και τη σημερινή κοινωνία. Σε αυτό συμβάλλουν οι προβλεπόμενες δραστηριότητες που ενσωματώνουν τεχνικές θεάτρου, οι οποίες προσφέρουν διαφοροποίηση της

διδασκαλίας

10. **Καλλιέργεια Ιστορικής Σκέψης:** Αναπτύσσουν δεξιότητες όπως η αιτιότητα και η ιστορική και κοινωνική προοπτική.
11. **Ανάγνωση Ιστορικών Πηγών:** Διακρίνουν το ιστορικό πλαίσιο δημιουργίας των πηγών, αξιολογούν την αξία τους και τις αξιοποιούν για την απάντηση των ερωτημάτων.
12. **Παρουσίαση της νέας γνώσης:** Η κάθε ομάδα, αφού ανακαλύψει τη νέα γνώση, παρουσιάζει τα ευρήματα της στην ολομέλεια της τάξης. Διεξάγονται τρία είδη παρουσιάσεων:
  - **Συνοπτική Παρουσίαση:** Οι μαθητές/τριες παρουσιάζουν τα ευρήματα τους με τη χρήση τεχνικών πύκνωσης λόγου (περίληψη) και δεξιοτήτων παρουσίασης.
  - **Βίντεο με Τεχνητή Νοημοσύνη:** Χρήση βίντεο από την πλατφόρμα lumen.5 για την οπτικοποίηση των βασικών σημείων του μαθήματος.
  - **PowerPoint:** Παρουσιάζονται τα κυριότερα στοιχεία κάθε ενότητας για την καλύτερη νοηματική οργάνωση του μαθήματος.

Αυτές οι δραστηριότητες επιτρέπουν στους μαθητές να αναθεωρήσουν ή να επιβεβαιώσουν τις αρχικές απόψεις τους, σχετικά με την οργάνωση ενός κράτους και την προσωπικότητα του Καποδίστρια. Ακόμη, μπορούν να κατανοήσουν βαθύτερα την ιστορική σημασία των γεγονότων και να καλλιεργήσουν δεξιότητες κριτικής σκέψης και παρουσίασης.

Εκτιμώμενη διάρκεια

Η εκτιμώμενη διάρκεια της Γ΄ Φάσης είναι 30 λεπτά

Τεχνική/ές διδασκαλίας

Στη Γ΄ Φάση του σεναρίου διδασκαλίας, οι μαθητές/τριες χρησιμοποιούν διάφορες τεχνικές διδασκαλίας για να επεξεργαστούν και να αναλύσουν τις ιστορικές πηγές και το υπόλοιπο εκπαιδευτικό υλικό (βίντεο, εικόνες) που τους έχει δοθεί. Παραδείγματα αυτών των τεχνικών περιλαμβάνουν:

1. **Καταγραφή και Σχολιασμός:** Οι μαθητές/τριες καταγράφουν τα βασικά σημεία από τις ιστορικές πηγές που αφορούν τα μέτρα του Καποδίστρια στη γεωργία, το εμπόριο, τη ναυτιλία και τον στρατό. Σχολιάζουν την αναγκαιότητα και τις συνέπειες αυτών των μέτρων και τις αντιδράσεις των αντιπάλων του.
2. **Κατάταξη και Ταξινόμηση:** Οι πληροφορίες που συλλέγονται κατατάσσονται σε κατηγορίες, όπως διοικητικά και οικονομικά μέτρα, εκπαιδευτικά μέτρα, και διπλωματικές προκλήσεις. Η ταξινόμηση αυτή βοηθά στην οργάνωση των πληροφοριών και διευκολύνει την ανάλυση των δεδομένων.
3. **Αξιολόγηση Υποθέσεων:** Οι μαθητές/τριες αξιολογούν τις υποθέσεις σχετικά με τις διπλωματικές ικανότητες του Καποδίστρια, τις συνθήκες του θανάτου του και τη σημασία της μάχης στην Πέτρα της Βοιωτίας, εξετάζοντας τις πηγές για να υποστηρίξουν ή να αναθεωρήσουν τις απόψεις τους.
4. **Κατανόηση Εμπρόθετης Λειτουργίας:** Μελετούν τις πηγές για να κατανοήσουν τις προθέσεις και τα

κίνητρα πίσω από τις ενέργειες του Καποδίστρια, όπως η συγκέντρωση όλων των εξουσιών στο πρόσωπό του και τα μέτρα που πήρε στους διάφορους τομείς οργάνωσης του νεοσύστατου ελληνικού κράτους.

5. **Πολυπρισματικότητα Ιστορικού Υλικού:** Μέσω δραστηριοτήτων όπως η σύγκριση των μέτρων του Καποδίστρια με τις σημερινές μορφές εξουσίας, οι μαθητές αναπτύσσουν την ικανότητα να βλέπουν τα ιστορικά γεγονότα από πολλαπλές οπτικές γωνίες.
6. **Δραματοποίηση:** Μέσω τεχνικών θεάτρου εμβαθύνουν σε γεγονότα της εποχής, επιτυγχάνοντας, έτσι, βαθύτερη κατανόησή τους, με τρόπο που επιτρέπει τη διαφοροποιημένη και βιωματική μάθηση.

Αυτές οι δραστηριότητες ενισχύουν τη συμμετοχή και την κριτική σκέψη των μαθητών/τριών, ενώ ταυτόχρονα καλλιεργούν την ικανότητά τους να αναλύουν και να ερμηνεύουν ιστορικά δεδομένα.

Εργαλεία

Στη φάση αυτή, οι μαθητές και οι μαθήτριες καλούνται να αξιοποιήσουν ιστορικό και εκπαιδευτικό υλικό με την υποβοήθηση σχετικών δραστηριοτήτων και εφαρμογών σε συμβατικό ή και ηλεκτρονικό περιβάλλον. Συγκεκριμένα, τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται περιλαμβάνουν:

1. **Ιστορικοί Χάρτες:** Οι μαθητές εντοπίζουν περιοχές στον ιστορικό χάρτη της Ελλάδας (Κέρκυρα, Ναύπλιο, Άργος, Τίρυνθα, Αίγινα, Πέτρα Βοιωτίας, Λειβαδιά, Τροιζήνα) για να κατανοήσουν τη γεωγραφική σημασία των γεγονότων.
2. **Πηγές και Έγγραφα:** Ιστορικά κείμενα και πρωτογενείς πηγές που παρέχονται σε έντυπη ή ψηφιακή μορφή για καταγραφή και σχολιασμό. Οι μαθητές/τριες καταγράφουν τα βασικά σημεία και σχολιάζουν τις πληροφορίες.
3. **Λογισμικό Παρουσίασης (PowerPoint):** Ο/Η εκπαιδευτικός αξιοποιεί παρουσίαση που περιλαμβάνει τα κυριότερα στοιχεία της κάθε ενότητας, βοηθώντας στην καλύτερη νοηματική οργάνωση του μαθήματος.
4. **Πλατφόρμα Δημιουργίας Βίντεο με Τεχνητή Νοημοσύνη (lumen.5):** Χρησιμοποιείται για τη δημιουργία βίντεο που παρουσιάζει μια συνολική εικόνα του μαθήματος, ενσωματώνοντας τα βασικά ευρήματα των μαθητών.
5. **Ηλεκτρονικές Πηγές και Βάσεις Δεδομένων:** Πρόσβαση σε ψηφιακές βιβλιοθήκες και αρχεία για αναζήτηση και μελέτη πρόσθετων ιστορικών πηγών.

Αυτά τα εργαλεία διευκολύνουν την καταγραφή, σχολιασμό, κατάταξη, ταξινόμηση και αξιολόγηση των ιστορικών πληροφοριών, ενισχύοντας την κριτική σκέψη και την κατανόηση των μαθητών/τριών σχετικά με την ιστορική έρευνα.

Πηγές

Οι πηγές άντλησης ιστορικού και εκπαιδευτικού υλικού περιλαμβάνουν:

1. Συμβατικές Πηγές

- **Βιβλία Ιστορίας:** Σχολικά εγχειρίδια και επιστημονικές μελέτες για τον Ιωάννη Καποδίστρια.

2. Ψηφιακές Πηγές

- **Εκπαιδευτικές Πλατφόρμες:** Χρήση του Φωτόδεντρου για την ανεύρεση και αξιοποίηση εκπαιδευτικού υλικού και εργαλείων.
- **Βίντεο και Ντοκιμαντέρ:** Εκπαιδευτικά βίντεο και ντοκιμαντέρ από πλατφόρμες όπως το Φωτόδεντρο.
- **Ιστοσελίδες:** Επιστημονικές και εκπαιδευτικές ιστοσελίδες που παρέχουν πληροφορίες και πόρους για τον Ιωάννη Καποδίστρια (π.χ., Wikipedia, Encyclopaedia Britannica).
- **Πλατφόρμες Τεχνητής Νοημοσύνης:** για κατασκευή βίντεο, το οποίο παρουσιάζει τη συνολική εικόνα του μαθήματος.

Ενορχήστρωση τάξης

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Η τάξη οργανώνεται σε ομάδες μαθητών/τριών που εργάζονται συλλογικά για να αναλύσουν και να επεξεργαστούν ιστορικές πηγές. Κάθε ομάδα αναλαμβάνει να απαντήσει σε συγκεκριμένο ιστορικό υποερώτημα, χρησιμοποιώντας ιστορικό και εκπαιδευτικό υλικό που παρέχεται από τον/την εκπαιδευτικό. Οι μαθητές/τριες συμμετέχουν σε δραστηριότητες όπως η ανάλυση χαρτών, η κριτική αξιολόγηση πηγών, η αξιοποίηση οπτικοακουστικών μέσων και η δραματοποίηση γεγονότων. Οι ομάδες παρουσιάζουν τα ευρήματά τους, ενισχύοντας τις δεξιότητες παρουσίασης και την κριτική σκέψη. Η χρήση PowerPoint και βίντεο βοηθά στην καλύτερη κατανόηση και οργάνωση του υλικού. Ο/Η εκπαιδευτικός παρέχει λέξεις-κλειδιά και διευκρινίσεις για δύσκολες έννοιες.

Ρόλος του/της εκπαιδευτικού

Ο/Η εκπαιδευτικός αναλαμβάνει τον ρόλο του/της εμπνευστή/τριας και οργανωτή/τριας της εκπαιδευτικής διαδικασίας, υποστηρίζοντας σταδιακά την τάξη καθώς εξελίσσεται το σενάριο διδασκαλίας. Λειτουργεί ως διαμεσολαβητής/τρια, διευκολύνοντας την εμπάθυνση των μαθητών/τριών στο θέμα και συνεισφέροντας στη διαμόρφωση και διερεύνηση του αρχικού ιστορικού ερωτήματος και των ιστορικών υποερωτημάτων. Μέσα από αυτόν τον ρόλο, ο/η εκπαιδευτικός ενθαρρύνει τη συμμετοχή, τη συνεργασία και την κριτική σκέψη των μαθητών/τριών, προσφέροντας ταυτόχρονα υποστήριξη και καθοδήγηση όταν είναι απαραίτητο.

Ενέργειες μαθητών και μαθητριών

Οι μαθητές και οι μαθήτριες σχηματίζουν ομάδες βάσει υποερωτημάτων που προκύπτουν από την ιστορική διερεύνηση και έχουν πρόσβαση σε ιστορικό και εκπαιδευτικό υλικό. Μέσω δραστηριοτήτων και εφαρμογών, απαντούν στα υποερωτήματα, διαμορφώνουν ερμηνείες και κατανοούν τη μερικότητα του ιστορικού υλικού που μελετούν. Συμμετέχουν ενεργά στην ανάλυση χαρτών, την κριτική αξιολόγηση πηγών

και τη δραματοποίηση γεγονότων, ενώ παράλληλα αναπτύσσουν δεξιότητες παρουσίασης και κριτικής σκέψης. Η συλλογική τους εργασία οδηγεί σε παρουσιάσεις των ευρημάτων τους στην τάξη, ενισχύοντας την κατανόηση και την αναθεώρηση των απόψεών τους για το ιστορικό θέμα.

Δραστηριότητα 4

Τίτλος δραστηριότητας

"Ανασκόπηση και Συζήτηση: Αξιολόγηση της Διδακτικής Εμπειρίας"

Συνοπτική περιγραφή

Στη Δ' Φάση του σεναρίου, η διαδικασία αξιολόγησης και ανατροφοδότησης επικεντρώνεται στη σύνθεση των ιστορικών πληροφοριών και των αποτελεσμάτων που έχουν προκύψει από την ανάλυση των υποερωτημάτων. Οι μαθητές/τριες χρησιμοποιούν διαφοροποιημένα ατομικά φύλλα αξιολόγησης για να αυτοαξιολογηθούν και να εντοπίσουν τα σημεία της διδασκαλίας που κέντρισαν περισσότερο το ενδιαφέρον τους. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται σε PowerPoint και γίνεται συζήτηση για νέες πτυχές του υπό διερεύνηση θέματος, που θα μπορούσαν να εξερευνηθούν. Ο Η εκπαιδευτικός παρέχει ανατροφοδότηση, βοηθώντας τους μαθητές/τριες να συνθέσουν τις επιμέρους πληροφορίες για να απαντήσουν στο αρχικό ιστορικό ερώτημα: "Πώς συνέβαλε ο Ιωάννης Καποδίστριας στην ανασυγκρότηση της Ελλάδας μετά την Επανάσταση του 1821 και ποιες προκλήσεις αντιμετώπισε;". Οι μαθητές/τριες αξιοποιούν τα ευρήματα από τις ομαδικές δραστηριότητες και την ανάλυση των πηγών και συμμετέχουν σε συζητήσεις, για να κατανοήσουν την συμβολή του Καποδίστρια στην ανασυγκρότηση της χώρας και τις δυσκολίες που αντιμετώπισε.

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι διδακτικοί στόχοι εστιάζουν στην κατανόηση και σύνθεση των επιμέρους ιστορικών πληροφοριών και στην ικανότητα των μαθητών/τριών να απαντήσουν στο αρχικό ιστορικό ερώτημα: "Πώς συνέβαλε ο Ιωάννης Καποδίστριας στην ανασυγκρότηση της Ελλάδας μετά την Επανάσταση του 1821 και ποιες προκλήσεις αντιμετώπισε;". Ακόμη, στόχος είναι να διαχειριστούν οι μαθητές/τριες το ατομικό φύλλο αξιολόγησης, το οποίο, εκτός από ερωτήσεις που καλύπτουν το μαθησιακό αντικείμενο, περιλαμβάνει και ερωτηματολόγιο αξιολόγησης της όλης τους μαθησιακής εμπειρίας. Τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα περιλαμβάνουν την ικανότητα των μαθητών/τριών να αναλύουν ιστορικές πηγές, να αξιολογούν τις πληροφορίες και να συνθέτουν τις γνώσεις τους για να δώσουν μια ολοκληρωμένη απάντηση στο αρχικό ιστορικό ερώτημα, μέσω εποικοδομητικού διαλόγου, αλλά και να προβούν σε αυτοαξιολόγηση της ατομικής τους επίδοσης, όπως και δώσουν τη γνώμη τους για την συνολική μαθησιακή διαδικασία.

Είδος δραστηριότητας

Στη Δ' Φάση του σεναρίου διδασκαλίας, οι μαθητές/τριες συμμετέχουν σε διάφορες δραστηριότητες που βοηθούν στην αξιολόγηση της μάθησής τους και στην ανατροφοδότηση από τον/την εκπαιδευτικό, αλλά και στην περαιτέρω καλλιέργεια της ιστορικής γνώσης, όπως:

- **Παρατήρηση:** Οι μαθητές/τριες παρατηρούν τις διαφάνειες PowerPoint με τις απαντήσεις των ατομικών φύλλων αξιολόγησης και τα αποτελέσματα της αυτοαξιολόγησης.
- **Σχολιασμός:** Σχολιάζουν τα σημεία της διδασκαλίας που τους εντυπωσίασαν περισσότερο ή που θεωρούν σημαντικά, εκφράζοντας τις απόψεις τους.
- **Συζήτηση:** Γίνεται συζήτηση για τα σημεία της διδασκαλίας που συγκέντρωσαν την προτίμησή τους και καταθέτουν προτάσεις για εξερεύνηση νέων πτυχών του μαθήματος.
- **Καταγραφή:** Καταγράφουν τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις τους, όπως και το τελικό αποτέλεσμα της αυτοαξιολόγησής τους, στο ατομικό φύλλο αξιολόγησης, ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή και την κριτική σκέψη.
- **Κατηγοριοποίηση:** Κατηγοριοποιούν τις προτάσεις και τις ιδέες τους για τη βελτίωση του μαθήματος και την εξερεύνηση νέων θεμάτων.
- **Ταξινόμηση:** Ταξινομούν τις προτάσεις με βάση τη σημαντικότητα και την άμεση εφαρμογή τους.
- **Σύγκριση:** Συγκρίνουν τις απόψεις, τις εμπειρίες και τα αποτελέσματα της αυτοαξιολόγησής τους με αυτά των συμμαθητών/τριών τους, για να αναδείξουν κοινά σημεία και διαφοροποιήσεις.
- **Κατανόηση Ιστορικής Σημαντικότητας:** Αναστοχάζονται για την ιστορική σημασία των γεγονότων που μελέτησαν και τη συμβολή του Καποδίστρια στην ανασυγκρότηση της Ελλάδας.
- **Καλλιέργεια Ιστορικής Σκέψης:** Εστιάζουν σε όψεις της ιστορικής σκέψης όπως η αιτιότητα και η ιστορική και κοινωνική προοπτική, συσχετίζοντας τα ευρήματά τους με το κεντρικό ιστορικό ερώτημα.
- **Σύνθεση και Απάντηση του Κεντρικού Ιστορικού Ερωτήματος:** Συγκεντρώνουν τις πληροφορίες και τις απαντήσεις τους για το κεντρικό ιστορικό ερώτημα: "Πώς συνέβαλε ο Ιωάννης Καποδίστριας στην ανασυγκρότηση της Ελλάδας μετά την Επανάσταση του 1821 και ποιες προκλήσεις αντιμετώπισε;", προβαίνοντας σε γόνιμο διάλογο.

Μέσα από αυτές τις δραστηριότητες, οι μαθητές/τριες όχι μόνο αξιολογούν την απόδοσή τους, αλλά και αναστοχάζονται τη σημασία του ιστορικού περιεχομένου, ενισχύοντας τη βαθύτερη κατανόηση και την κριτική σκέψη.

Εκτιμώμενη διάρκεια

Η εκτιμώμενη διάρκεια της Δ' Φάσης είναι 15 λεπτά.

Τεχνική/ές διδασκαλίας

Στη Δ΄ Φάση του σεναρίου διδασκαλίας, οι μαθητές και οι μαθήτριες αξιοποιούν διάφορες τεχνικές διδασκαλίας για να επεξεργαστούν το ατομικό φύλλο αξιολόγησης και να απαντήσουν στο κεντρικό ιστορικό ερώτημα: "Πώς συνέβαλε ο Ιωάννης Καποδίστριας στην ανασυγκρότηση της Ελλάδας μετά την Επανάσταση του 1821 και ποιες προκλήσεις αντιμετώπισε;". Οι τεχνικές αυτές περιλαμβάνουν:

1. **Καταγραφή:** Οι μαθητές/τριες καταγράφουν τις απαντήσεις τους στο ατομικό φύλλο αξιολόγησης. Ακόμη, καταγράφουν τη γνώμη τους για τη συνολική μαθησιακή εμπειρία τους, όσον αφορά την υλοποίηση του σεναρίου διδασκαλίας.
2. **Σχολιασμός - Συζήτηση:** Σχολιάζουν τις απαντήσεις τους, επισημαίνοντας τις σημαντικότερες πτυχές και τις συνέπειες των ενεργειών του Καποδίστρια και προβαίνουν σε γόνιμο διάλογο. Αυτό τους βοηθά να κατανοήσουν καλύτερα τη σημασία των ιστορικών γεγονότων. Ακόμη, εκφράζουν τις ατομικές τους απόψεις για το σύνολο της μαθησιακής διαδικασίας.
3. **Κατάταξη:** Κατατάσσουν τις πληροφορίες σε κατηγορίες, όπως διοικητικά μέτρα, εκπαιδευτικά μέτρα, και διπλωματικές ενέργειες, απαντώντας σε σχετικά ερωτήματα του Φύλλου Αξιολόγησης, αλλά, ταυτόχρονα, βοηθώντας στη δομή και οργάνωση της τελικής απάντησης στο αρχικό ιστορικό ερώτημα.
4. **Ταξινόμηση:** Ταξινομούν τις πληροφορίες με βάση τη σημασία τους και τη χρονική σειρά, δημιουργώντας μια συνεκτική αφήγηση για τη συμβολή του Καποδίστρια στην ανασυγκρότηση της Ελλάδας.
5. **Αξιολόγηση Υποθέσεων:** Αξιολογούν τις αρχικές υποθέσεις τους, χρησιμοποιώντας τις ιστορικές πηγές και το εκπαιδευτικό υλικό ως αποδεικτικά στοιχεία για να υποστηρίξουν ή να αναθεωρήσουν τις απόψεις τους σχετικά με τις δράσεις του Καποδίστρια και τη διαδικασία σύστασης ενός νέου κράτους.
6. **Κατανόηση της Εμπρόθετης Λειτουργίας των Ιστορικών Πηγών:** Κάνουν ανασκόπηση των ιστορικών πηγών, για να κατανοήσουν τις προθέσεις και τα κίνητρα πίσω από τις ενέργειες του Καποδίστρια.
7. **Κατανόηση της Πολυπρισματικότητας του Ιστορικού Υλικού:** Αναγνωρίζουν τις διαφορετικές οπτικές γωνίες και προσεγγίσεις που προσέφεραν οι πηγές, ενισχύοντας την κατανόηση της σύνθετης φύσης των ιστορικών γεγονότων.
8. **Νοηματοδότηση της Διαδικασίας:** Αναστοχάζονται για τη σημασία της διαδικασίας ανάλυσης και σύνθεσης των ιστορικών δεδομένων, κατανοώντας τη μερικότητα και την πολυπλοκότητα των ιστορικών αφηγήσεων.
9. **Κατανόηση της Μερικότητας του Ιστορικού Υλικού:** Αναγνωρίζουν ότι το ιστορικό υλικό που μελέτησαν αποτελεί μόνο ένα μέρος της συνολικής ιστορίας και ότι διαφορετικές πηγές μπορούν να προσφέρουν διαφορετικές πληροφορίες και προοπτικές.

Μέσω αυτών των τεχνικών, οι μαθητές/τριες διαμορφώνουν μια ολοκληρωμένη απάντηση στο αρχικό ιστορικό ερώτημα, ενισχύοντας τις δεξιότητες κριτικής σκέψης και ιστορικής ανάλυσης. Επιπλέον, προβαίνουν σε αυτοαξιολόγηση της επίδοσής τους. Η διαφοροποίηση του φύλλου αξιολόγησης διευκολύνει το σύνολο της τάξης στην πρόσβαση στη νέα γνώση.

Εργαλεία

Οι μαθητές και οι μαθήτριες καλούνται να αξιοποιήσουν τα εξής εργαλεία:

1. **Ατομικό Φύλλο Αξιολόγησης:** Έντυπο εργαλείο για την αξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν, όπως και του συνόλου της μαθησιακής εμπειρίας, όπως την βίωσαν οι μαθητές/τριες.
2. **Διαφοροποιημένο Ατομικό Φύλλο Αξιολόγησης:** Προσαρμοσμένο εργαλείο αξιολόγησης που λαμβάνει υπόψη τις ατομικές ανάγκες και δυνατότητες των μαθητών.
3. **PowerPoint με τα Αποτελέσματα των Φύλλων:** Παρουσίαση που περιλαμβάνει τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, για την καλύτερη οργάνωση και κατανόηση του μαθήματος, και την παροχή της δυνατότητας της αυτοαξιολόγησης στους μαθητές/τριες.

Πηγές

Στη Δ' Φάση, οι πηγές άντλησης του ιστορικού και εκπαιδευτικού υλικού συμβατικού και ψηφιακού χαρακτήρα για το σχεδιασμό των δραστηριοτήτων και την κατασκευή των ατομικών Φύλλων Αξιολόγησης περιλαμβάνουν:

1. **Ιστορικά Κείμενα και Έγγραφα:** Πρωτογενείς πηγές και αναφορές που αφορούν τον Ιωάννη Καποδίστρια.
2. **Φωτογραφίες και εικόνες:** Εικαστικό υλικό της εποχής για οπτική κατανόηση.
3. **Ιστορικοί Χάρτες:** Χάρτες που απεικονίζουν τις περιοχές ενδιαφέροντος κατά την περίοδο 1827-1831.
4. **Ψηφιοποιημένο Υλικό:** Εικόνες, βίντεο, και άλλα ψηφιακά αρχεία που είναι προσβάσιμα μέσω tablets, ηλεκτρονικού υπολογιστή ή διαδραστικού πίνακα.
5. **Σχολικό βιβλίο ιστορίας Στ' τάξης.**

Ενορχήστρωση τάξης

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Οι μαθητές/τριες συμπληρώνουν το ατομικό φύλλο αξιολόγησης καταγράφοντας τις δράσεις του Καποδίστρια σε γεωργία, εμπόριο, ναυτιλία, στρατό, διοίκηση, οικονομία, εκπαίδευση και διπλωματία, αναγνωρίζοντας τις προκλήσεις που αντιμετώπισε. Στη διαδικασία αυτοαξιολόγησης, οι μαθητές/τριες αναστοχάζονται πάνω στις απαντήσεις τους, εξετάζοντας την ακρίβεια, σαφήνεια και τεκμηρίωση. Διατυπώνουν την τελική τους απάντηση στο αρχικό ιστορικό ερώτημα και προχωρούν με δημιουργικό τρόπο στην επικοινωνία των αποτελεσμάτων της διερευνητικής εργασίας στην ολομέλεια της τάξης.

Ρόλος του/της εκπαιδευτικού

Ο/Η εκπαιδευτικός λειτουργεί ως εμπυχωτής/τρια και οργανωτής/τρια της εκπαιδευτικής διαδικασίας,

παρέχοντας φθίνουσα υποστήριξη στους μαθητές/τριες καθώς προχωρούν στην εργασία τους. Καθοδηγεί τους μαθητές/τριες στη διαχείριση του φύλλου αξιολόγησης, διασφαλίζοντας ότι οι οδηγίες είναι σαφείς από όλους/όλες. Στη διαδικασία αυτοαξιολόγησης, ο εκπαιδευτικός ενθαρρύνει τους μαθητές/τριες να αναστοχαστούν για την ακρίβεια και την πληρότητα των απαντήσεών τους, παρέχοντας ανατροφοδότηση και διορθώσεις όπου χρειάζεται. Στην τελική απάντηση του ιστορικού ερωτήματος, ο/η εκπαιδευτικός βοηθά τους μαθητές/τριες να κατανοήσουν πώς ο Ιωάννης Καποδίστριας συνέβαλε στην ανασυγκρότηση της Ελλάδας μέσω διοικητικών, οικονομικών και εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων και διπλωματικών προσπαθειών, αντιμετωπίζοντας προκλήσεις όπως η οικονομική δυσπραγία, η πολιτική αντίσταση και οι διεθνείς πιέσεις, ενισχύοντας την κριτική τους σκέψη και κατανόηση της ιστορίας. Φροντίζει ώστε στον διάλογο που θα πραγματοποιηθεί, να συμμετέχει το σύνολο των μαθητών/τριών της τάξης, συνεισφέροντας ο/η καθένα/καθεμία ανάλογα με τις δυνατότητές του/της.

Ενέργειες μαθητών και μαθητριών

Οι μαθητές/τριες αναλαμβάνουν ενεργό ρόλο στη διαδικασία μάθησης, εργαζόμενοι ατομικά, ώστε να δώσουν τις απαντήσεις τους στο φύλλο αξιολόγησης. Ασχολούνται με τις κύριες δράσεις του Καποδίστρια στην ανασυγκρότηση της Ελλάδας, όπως οι μεταρρυθμίσεις στη γεωργία, το εμπόριο, τη ναυτιλία, τη διοίκηση, την οικονομία και την εκπαίδευση, καθώς και τις διπλωματικές του προσπάθειες. Στη διαδικασία αυτοαξιολόγησης, οι μαθητές αναστοχάζονται πάνω στην ακρίβεια και πληρότητα των απαντήσεών τους, αξιολογώντας την κατανόησή τους και λαμβάνοντας υπόψη τα σχόλια των συμμαθητών/τριών και του εκπαιδευτικού. Ακόμη, δίνουν τη γνώμη τους, για την όλη διεξαγωγή του διδακτικού σεναρίου. Στην τελική απάντηση του ιστορικού ερωτήματος, οι μαθητές/τριών, μέσα από εποικοδομητικό διάλογο, κατανοούν πώς ο Καποδίστριας συνέβαλε στην ανασυγκρότηση της Ελλάδας και αναγνωρίζουν τις προκλήσεις που αντιμετώπισε, όπως η οικονομική δυσπραγία, η πολιτική αντίσταση και οι διεθνείς πιέσεις. Μέσα από αυτή τη διαδικασία, ενισχύουν τις δεξιότητες κριτικής σκέψης και ανάλυσης ιστορικών γεγονότων.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ & ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ

Είδος αξιολόγησης

Η αξιολόγηση είναι διαμορφωτική, εφαρμόζοντας διαδικασίες συμμετοχικής παρατήρησης και ψηφιακής καταγραφής, αξιοποιώντας τις εργασίες των μαθητών/τριών καθ' όλη τη διάρκεια του σεναρίου. Αυτό περιλαμβάνει συνεχή παρακολούθηση της προόδου των μαθητών/τριών, ανατροφοδότηση σε πραγματικό χρόνο και προσαρμογή των διδακτικών μεθόδων βάσει των αναγκών και της επίδοσής τους.

Εργαλείο/α αξιολόγησης

Τα βασικά εργαλεία αξιολόγησης περιλαμβάνουν φύλλα εργασιών, ερωτηματολόγια και ημιδομημένες συνεντεύξεις πριν και μετά την υλοποίηση του σεναρίου, διαδικασίες συμμετοχικής παρατήρησης και ανάλυση των απαντήσεων των μαθητών/τριών στις δραστηριότητες κάθε φάσης. Αυτά τα εργαλεία

επιτρέπουν τη συλλογή δεδομένων σχετικά με την κατανόηση των μαθητών/τριών και την εξέλιξη των δεξιοτήτων τους.

Αντίκτυπος

Η εφαρμογή του σεναρίου αναμένεται να έχει θετικό αντίκτυπο, ενισχύοντας την κατανόηση των μαθητών/τριών για τον ρόλο του Ιωάννη Καποδίστρια στην ανασυγκρότηση της Ελλάδας. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα περιλαμβάνουν την ενίσχυση της κριτικής σκέψης, την ανάπτυξη δεξιοτήτων ανάλυσης ιστορικών πηγών, την προώθηση της συνεργατικής μάθησης και την καλλιέργεια ψηφιακών δεξιοτήτων. Η επιτυχής εφαρμογή μπορεί να αξιοποιηθεί και από άλλους/άλλες εκπαιδευτικούς στην ευρύτερη εκπαιδευτική κοινότητα.

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Επεκτασιμότητα

Το σενάριο μπορεί να επεκταθεί με την προσθήκη επιπλέον υλικού, όπως πιο λεπτομερείς ιστορικές πηγές, βίντεο ντοκιμαντέρ και διαδραστικές εφαρμογές. Επιπλέον, μπορούν να ενσωματωθούν δραστηριότητες που εστιάζουν στη συγκριτική ανάλυση με άλλες ιστορικές περιόδους ή προσωπικότητες, ενισχύοντας τη διαδικαστική εννοιολογική ιστορική μάθηση. Προσθήκη ψηφιακών εργαλείων για τη δημιουργία ιστορικών χρονογραμμών και την ανάλυση πρωτογενών πηγών μπορεί επίσης να εμπλουτίσει το σενάριο. Επιπρόσθετα, η αξιοποίηση της τοπικής ιστορίας μπορεί να προσφέρει μια βαθύτερη σύνδεση με την κοινότητα, εμπλουτίζοντας το σενάριο με τοπικά αρχεία, μουσεία και μνημεία.

Παραλλαγές

Το σενάριο μπορεί να εφαρμοστεί με εναλλακτικές διαδικασίες, όπως η διενέργεια διαδικτυακών συνεδριών με ιστορικούς ειδικούς. Η δυνατότητα υλοποίησης σε διαθεματικά πλαίσια με συνδυασμό άλλων γνωστικών αντικειμένων, όπως η Γεωγραφία, τα Φυσικά, η Νεοελληνική Γλώσσα ή η Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, μπορεί επίσης να εξεταστεί. Επιπλέον, η ενσωμάτωση τοπικών ιστορικών στοιχείων και η συνεργασία με τοπικούς φορείς πολιτιστικής κληρονομιάς μπορεί να ενισχύσει τη μαθησιακή διαδικασία.

Προτάσεις Αξιοποίηση τοπικής ιστορίας

- Μουσεία και Ιστορικά Αρχεία:** Επισκέψεις σε τοπικά μουσεία, όπως το Μουσείο Καποδίστρια στην Κέρκυρα, για άμεση επαφή με εκθέματα και αρχαιολογικό υλικό.
- Τοπικά Μνημεία:** Διερεύνηση της ιστορίας τοπικών μνημείων, όπως η Πλατεία Καποδίστρια στο Ναύπλιο, τα Καποδιστριακά κτίρια στην Αίγινα (Ορφανοτροφείο, Κυβερνείο, Εϋνάρδειο κ.α.) και συσχέτισή τους με το μάθημα.

3. **Συνεντεύξεις με Τοπικούς Ιστορικούς:** Διοργάνωση συνεδριών με τοπικούς ιστορικούς για να μοιραστούν εξειδικευμένες γνώσεις σχετικά με την τοπική ιστορία και τον ρόλο του Καποδίστρια.
4. **Αρχειακή Έρευνα:** Χρήση τοπικών αρχειακών συλλογών για την άντληση πρωτογενών πηγών και την ανάλυσή τους στο πλαίσιο του μαθήματος.
5. **Εκτροφή Μεταξοσκώληκα:** Διερεύνηση της εκτροφής μεταξοσκώληκα σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας (Σουφλί, Καλαμάτα, Μεταξοχώρι Αγιάς κ.α.), ενσωματώνοντας πληροφορίες για την οικονομική και κοινωνική σημασία της. Με τον τρόπο αυτό αντιλαμβάνονται οι μαθητές/τριες τη σημασία των μέτρων στήριξης του Πρωτογενούς Τομέας Παραγωγής, τα οποία έλαβε ο Καποδίστριας. Ενδεικτικά, παρατίθεται υλικό από την εκτροφή μεταξοσκώληκα στο Μεταξοχώρι Αγιάς, στη Θεσσαλία.
6. **Καλλιέργεια Πατάτας:** Εξέταση της καλλιέργειας πατάτας σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας (Νάξος, Κρήτη, Τρίπολη, Νευροκόπι κ.α.), αναλύοντας τις προσπάθειες του Καποδίστρια για την εισαγωγή και διάδοση της πατάτας στην Ελλάδα.

Αυτές οι προσθήκες και παραλλαγές βοηθούν στη βαθύτερη κατανόηση και εμπλοκή των μαθητών/τριών με το ιστορικό θέμα, καθιστώντας τη μάθηση βιωματική και ενδιαφέρουσα.

Βιβλιογραφία

Novac, J. D. & Canas A. J. (2008). *The Theory Underlying Concept Maps and How to Construct and Use Them*.

Καρδάρης, Γ. Τ. (1987). *ΜΕΤΑΞΟΧΩΡΙ (Ρέτσιανη)*. Αθήνα.

Κλαπαδώρα, Κ. (2021). *Οι φιλόλογοι εκφράζουν τις απόψεις τους για ζητήματα εναλλακτικής αξιολόγησης του γλωσσικού μαθήματος στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*. Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία. Παιδαγωγικό τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Φλώρινα. Ανακτήθηκε στις 18 Φεβρουαρίου 2024 από τη διεύθυνση <https://dspace.uowm.gr/xmlui/handle/123456789/2414>

Παυλίδου, Μ. (2017). *Γλωσσική εκπαίδευση και σχολικός λόγος στις ομαδοσυνεργατικές διδακτικές πρακτικές*, διδακτορική διατριβή, Αριστοτέλειο πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη. Ανακτήθηκε στις 21 Αυγούστου 2023 από τη διεύθυνση <https://freader.ekt.gr/eadd/index.php?doc=40386&lang=el#p=1>.

Πετροπούλου, Ο., Κασιμάτη Κ. και Ρετάλης Σ. (2015). *Σύγχρονες Μορφές Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης Με Αξιοποίηση Εκπαιδευτικών Τεχνολογιών*. Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Ανακτήθηκε στις 18 Φεβρουαρίου 2024 από τη διεύθυνση <https://www.openbook.gr/sygxrones-morfes-ekpaideytikis-axiologisis-me-axiopoisi-ekpaideytikwn-technologiwn/>

ΦΕΚ 507/Β/2-2-2023. *Πρόγραμμα σπουδών για το μάθημα της Ιστορίας στις Γ', Δ', Ε' και Στ' τάξεις του Δημοτικού Σχολείου*. Υπουργείο παιδείας και θρησκευμάτων. Αθήνα.

ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ - ΛΟΙΠΕΣ ΠΗΓΕΣ

Βασικές αρχές διαφοροποιημένης διδασκαλίας και μάθησης. 4ο ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κεντρικής Μακεδονίας. Επιμορφωτική συνάντηση νεοδιορισθέντων (μονίμων και αναπληρωτών) εκπαιδευτικών. Σεπτέμβριος 2021.

https://users.sch.gr/panagioto/dist_ed/dist_2/u7.pdf (Αξιολόγηση και ανατροφοδότηση στην εξ αποστάσεως σχολική εκπαίδευση)

Διαδραστικά βιβλία μαθητή (Ιστορία Στ') εμπλουτισμένα html/pdf

Θεατρικές τεχνικές στα φιλολογικά μαθήματα, Χρονοπούλου Γ., 2014.

Μεταξοχώρι Λάρισας <https://el.wikipedia.org/wiki>

Τα βίντεο του μαθήματος { «Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ», «Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ», «Η ΔΥΣΑΡΕΣΚΕΙΑ ΕΝΑΝΤΟΝ ΤΟΥ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ», «ΤΟ ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΑΣ», «Η ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ»} και οι εικόνες που παρουσιάζονται προέρχονται από τον σύνδεσμο:

https://www.greek-language.gr/digitalResources/literature/education/greek_history/index.html?subpoint=90#prettyPhoto

(Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας - ΚΕΓ).

Φωτογραφικό υλικό για την εκτροφή του μεταξοσκώληκα: Προσωπικό αρχείο από γονέα του 38ου Δημοτικού Σχολείου Λάρισας.

Το σενάριο βασίζεται στο template «[Εξειδικευμένο Template για εκπαιδευτικά σενάρια ιστορικής διερεύνησης](#)».